Dombiratos Község Polgármesterétől
Dombiratos, Széchenyi u. 42.

7. számú E l ő t e r j e s z t é s

Dombiratos Község Önkormányzat Képviselő-testület 2025. május 26.-ai ülésére

Tárgy: Békés Megyei Könyvtár 2024. évi Könyvtári Szolgáltató Rendszer beszámolója

Tisztelt Képviselő-testület!

A Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer (továbbiakban: KRSZ) működéséről szóló 39/2013. (V.31.) EMMI rendelet 7.§ (5.) pontja a megyei hatáskörű városi könyvtár feladatává teszi a beszámoló készítését a KSZR előző évi működéséről. Ennek megfelelően a Békés Megyei Könyvtár elkészítette a könyvtári szolgáltatásokról szóló tájékoztatót, mely az előterjesztés mellékletét képezi.

Kérem a Képviselő-testületet az előterjesztés megvitatására és a határozati javaslat elfogadására.

Határozati javaslat:

Dombiratos Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a Békés Megyei Könyvtár által megküldött Könyvtári Szolgáltató Rendszer működéséről szóló 2024. évi beszámolóját megismerte és elfogadja.

Felelős: Fehérné Andorka Ildikó polgármester

Határidő: Értelem szerint

Dombiratos, 2025. május 22.

Fehérné Andorka Ildikó

polgármester

BESZÁMOLÓ A BÉKÉS MEGYEI KÖNYVTÁR

KÖNYVTÁRELLÁTÁSI SZOLGÁLTATÓ RENDSZERBEN VÉGZETT 2024. ÉVI MUNKÁJÁRÓL

DOMBIRATOS

BÉKÉS MEGYEI KÖNYVTÁR
BÉKÉSCSABA, 2025. MÁJUS 23.

Tartalom

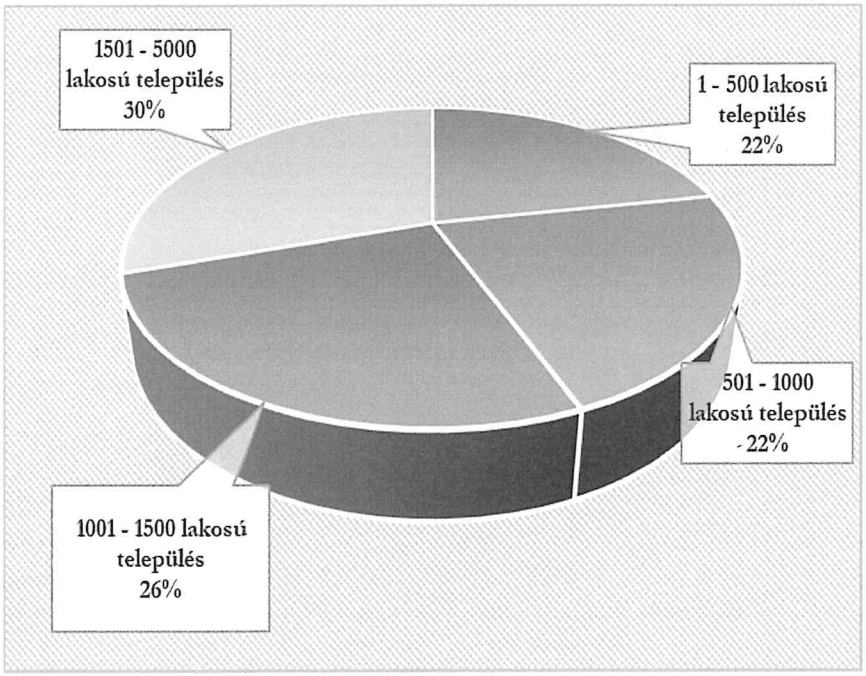
1. HELYZETKÉP 3
A KSZR alapelveinek való megfelelés, a kistelepülési könyvtári ellátás megszervezése 3
Könyvtárhasználat a szolgáltató helyeken 7
Humánerőforrás 12
A szolgáltató helyek infrastrukturális feltételei 13
Állománymenedzsment 14
Dokumentumszolgáltatás 20
Közösségi szolgáltatások 20
A KSZR megyei szolgáltatásai a sajtóban 26
Az év KSZR könyvtárosa díj 2024 30
Speciális könyvtári szolgáltatások, dokumentumok, eszközök biztosítása a fogyatékossággal élők számára 30
Szakmai képzés, továbbképzés 30
A megyei könyvtár által a kistelepülési megállapodásban vállalt további szolgáltatás 31
Felújítási ráfordítás KSZR támogatásból 31
KönyvtárMozi 31
2. A SZOLGÁLTATÁST NYÚJTÓ BÉKÉS MEGYEI KÖNYVTÁR 32
2024-ben elvégzett, KSZR munkacsoporthoz tartozó elégedettségméréseink 42
3. Dombiratos 46
Könyvtárhasználat 46
Állománygondozás 48

1. HELYZETKÉP

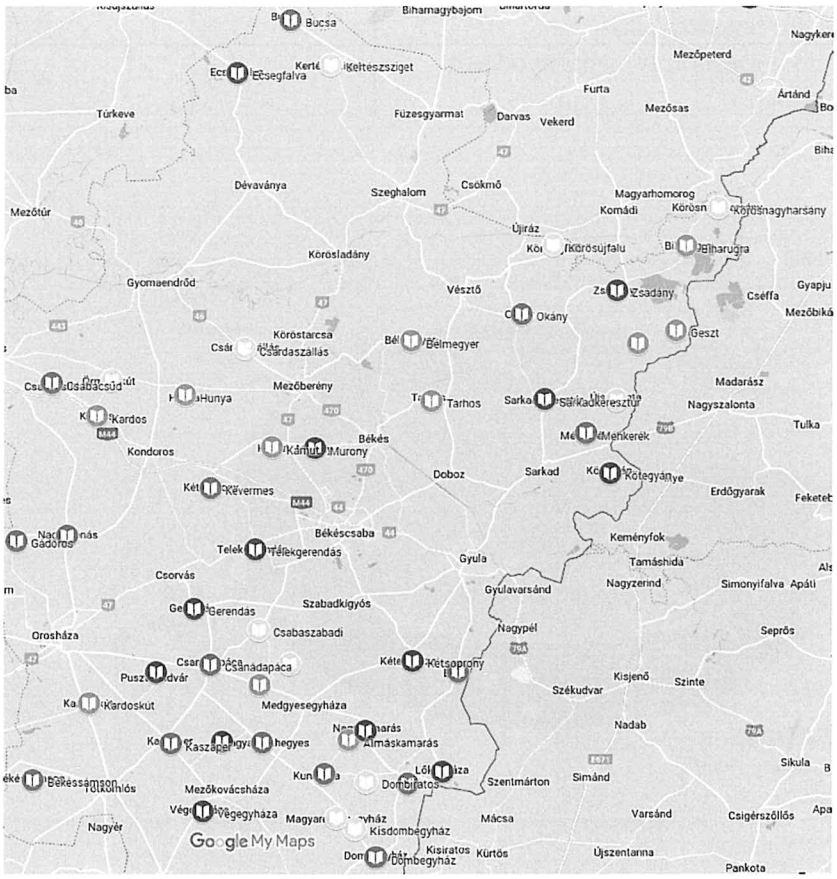
A KSZR alapelveinek való megfelelés, a kistelepülési könyvtári ellátás megszervezése

Könyvtárak		könyvtárak száma (db)	Lakosságszám összesen
Könyvtárellátási Szolgáltató helyek	vármegyei könyvtár KSZR szolgáltató helyeinek száma összesen 1 - 500 lakosú településen	11	3 325
	vármegyei könyvtár KSZR szolgáltató helyeinek száma összesen 501 - 1000 lakosú településen	11	7 921
	vármegyei könyvtár KSZR szolgáltató helyeinek száma összesen 1001 - 1500 lakosú településen	13	15 843
	vármegyei könyvtár KSZR szolgáltató helyeinek száma összesen 1501 - 5000 lakosú településen	15	36 085
Összesen		**50**	**63 174**
Nemzetiségi könyvtárat fenntartó nemzetiségi önkormányzattal kötött megállapodás alapján		0	0
A települési közkönyvtári és iskolai könyvtári feladatokat együttesen ellátó szolgáltató helyek száma		3	4 726
	ebből megkötött megállapodások száma	3	4 726

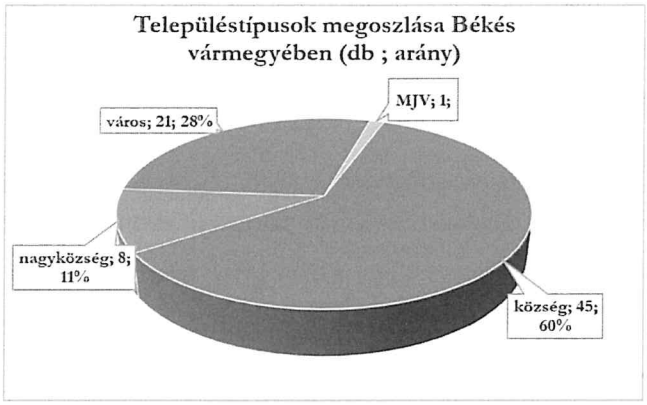
Lakónépesség - 2024

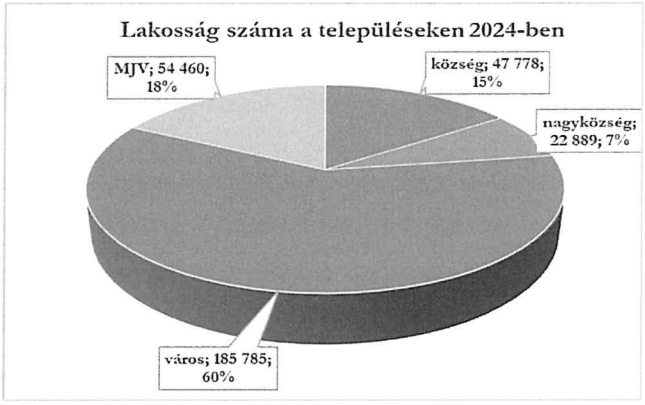


1-500 lakos	11 település	Csabaszabadi, Csárdaszállás, Dombiratos, Kertészsziget, Kisdombegyház, Körösnagyharsány, Körösújfalu, Magyardombegyház, Örménykút, Pusztaottlaka, Újszalonta
501-1000 lakos	11 település	Almáskamarás, Bélmegyer, Biharugra, Geszt, Hunya, Kamut, Kardos, Kardoskút, Medgyesbodzás, Mezőgyán, Tarhos
1001-1500 lakos	13 település	Ecsegfalva, Gerendás, Kétsoprony, Kötegyán, Lőkösháza, Murony, Nagybánhegyes, Nagykamarás, Pusztaföldvár, Sarkadkeresztúr, Telekgerendás, Végegyháza, Zsadány
1501-5000 lakos	15 település	Békéssámson, Bucsa, Csabacsűd, Csanádapáca, Dombegyház, Elek, Gádoros, Kaszaper, Kétegyháza, Kevermes, Kunágota, Magyarbánhegyes, Méhkerék, Nagyszénás, Okány

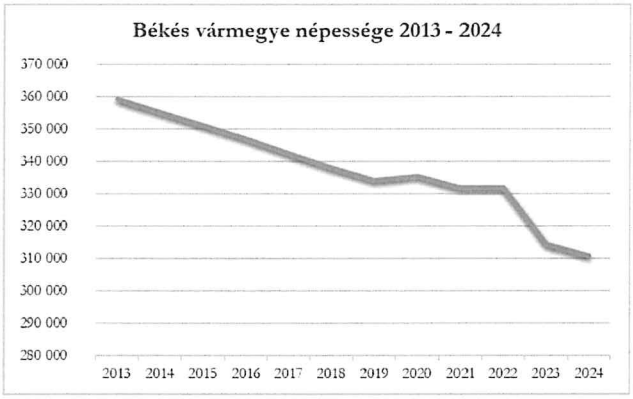


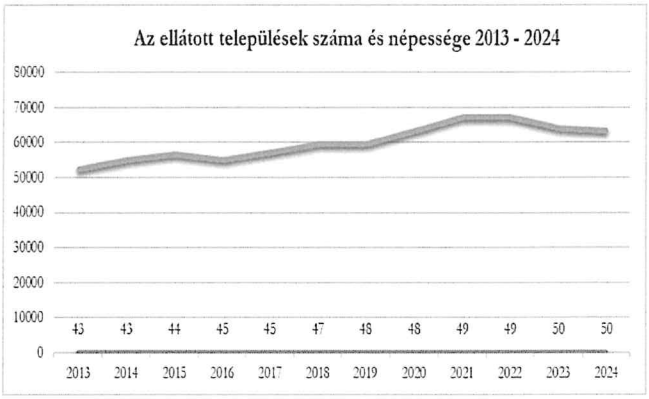
Békés vármegye településtípusai és lakosságszáma településtípusonként (2024)





Népességadatok alakulása 2013-2024





Békés vármegye településeinek száma 75. A megyében jelenleg minden településen van könyvtári ellátás. A települések 71 %-a, (53) község. 9 városunk lakónépessége alapján az 5000 fő alatti kategóriába tartozik.

A Békés vármegyei települések közül az 5 000 fő alatti lakosságszámú települések (város, nagyközség, község) száma 62, ami a népességingadozással párhuzamos átstrukturálódás eredménye.

2024-ben a kistelepülési könyvtári ellátáshoz a Békés Megyei Könyvtár szakmai irányítása alatt 50 Könyvtár, Információs és Közösségi Hely tartozott. 50 településből 37 helyen közvetlenül a megyei könyvtár munkatársai végzik az ellátást, 13 településen a Mezőkovácsházi Városi Könyvtár szervezi a szolgáltatást. A Békés Megyei Könyvtárban az ellátást végző munkacsoport tagja más könyvtári területen is dolgoznak, olvasószolgálati, informatikus, gyűjteményszervező

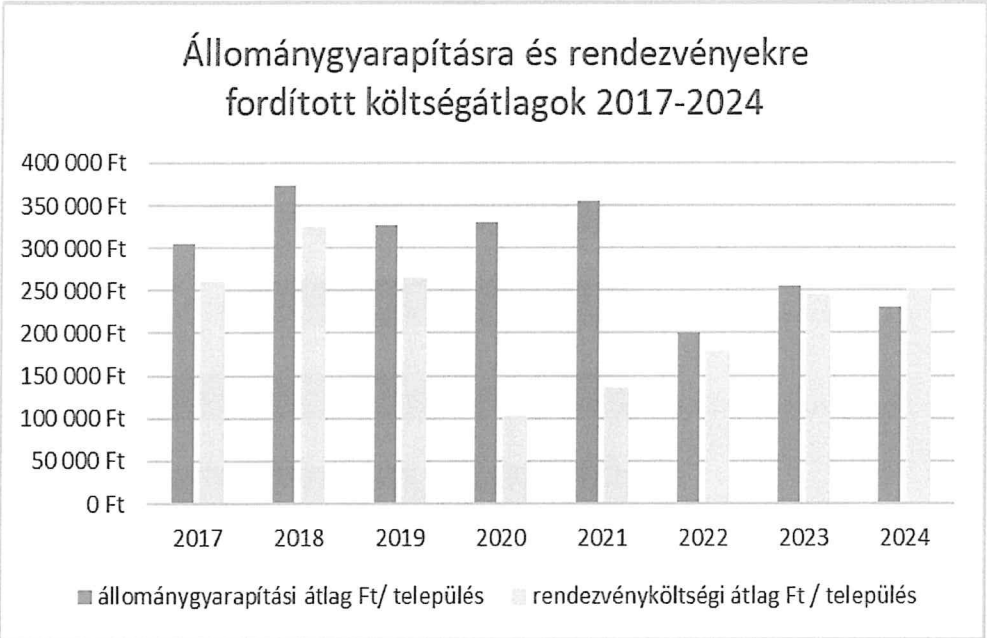
könyvtárosok alkotják a teamet. A csoport munkáját alkalmanként karbantartó munkatárs is segíti, aki a szállítási munkafolyamatokban vesz részt.

2024-ben Körösladány jelezte csatlakozási szándékát a Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszerhez, így 2025-től 51-re emelkedik az ellátott települések száma.

2024 az első év a pandémia óta, amikor semmilyen külső körülmény nem akadályozta a zavartalan könyvtári működést, ennek ellenére több településen a hűvös idő beköszöntével csupán részleges szolgáltatást biztosítanak a települések a magas fűtési költségekre hivatkozva, és ez az évben 4 hónapnyi korlátozott működést jelent. Ennek következtében több ízben előfordult, hogy a rendezvényeket nem tudtuk a könyvtár épületében megtartani, és a kölcsönzés sem tekinthető zavartalannak ezekben az esetekben.

2024-ban a kiadások szerkezete kis mértékben tér el az előző évi költségszerkezettől, a beruházási költség a támogatást 1%-át tette ki. A beszerzett könyvek, folyóiratok, CD-k, DVD-k költsége 2024-ben az éves KSZR-költségvetés 42%-a volt 4%-kal kevesebb az előző évinél. A rendezvényekre fordított összeg a támogatás 28,5%-át adta, csaknem azonos volt a 2023-as rendezvényi költséggel.

	állománygyarapítási átlag Ft/település	rendezvényköltségi átlag Ft/település
2017	305 000 Ft	259 000 Ft
2018	373 000 Ft	323 000 Ft
2019	327 000 Ft	263 000 Ft
2020	330 000 Ft	101 000 Ft
2021	355 000 Ft	135 000 Ft
2022	200 008 Ft	177 298 Ft
2023	255 597 Ft	243 298 Ft
2024	231 066 Ft	250 157 Ft



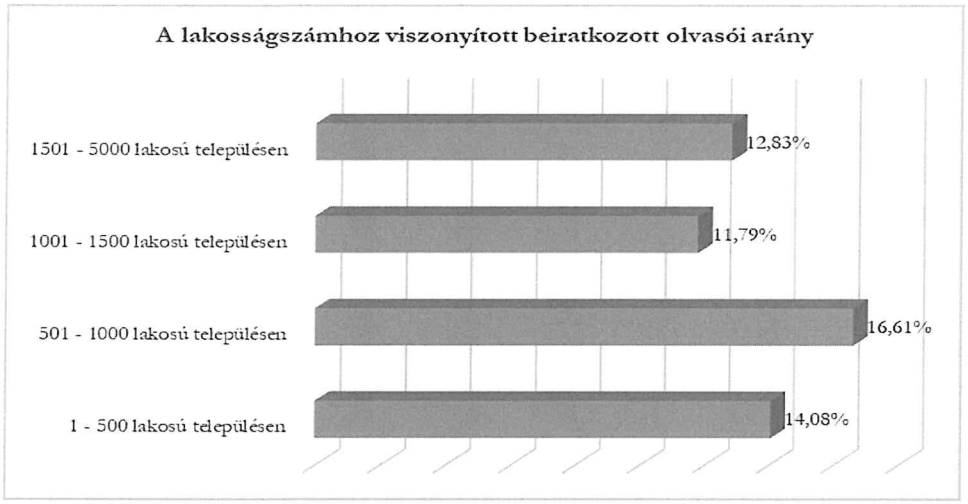
Könyvtárhasználat a szolgáltató helyeken

Könyvtárhasználat a szolgáltató helyeken 2024-ben átlagosan 5 napos nyitvatartással 210-291 napon volt biztosított a látogatók számára. A gyakorlatban ez azonban nem jelentett tényleges látogathatóságot, mert számos településen az energiaválság évében kialakult gyakorlatnak megfelelően a könyvtáros kijelölt helyeken gyűjthette össze a kívánságokat, esetleg kijelölt napokon kísérte el az olvasókat a könyvtárba. A forgalmi adatok 2023 forgalmához képest enyhe csökkenést mutatnak, párhuzamosan a lakosság számának csökkenésével.

Olvasók és használói adatok – 2024

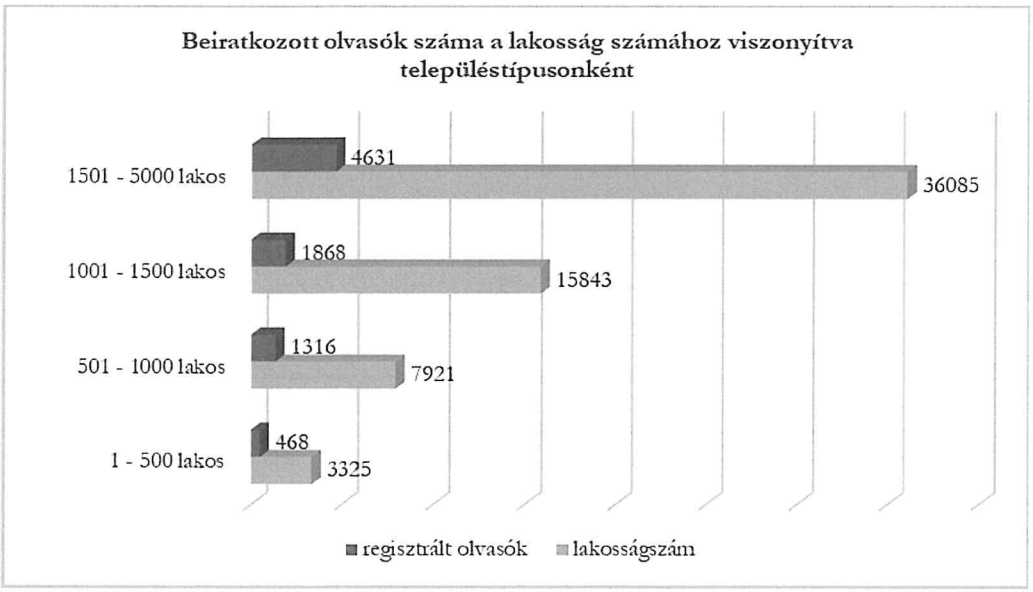
település típus / lakosság	Lakónépesség	Olvasók száma összesen								Ebből 14 éven aluliak száma	
		Regisztrált használók	Könyvtárhasználatok száma összesen	Személyes helybeni használat	Helybeni használatból internethasználat	Távhasználat		Kölcsönzött dokumentum	Helyben használt dokumentum	Regisztrált használók	Kölcsönzött dokumentum
						Telefon,e-mail	OPAC, honlap				
Össz.:	**63 174**	**8 283**	**124 922**	**84 102**	**18 643**	**13 206**	**27 614**	**59 491**	**120 364**	**2 060**	**15 110**
1 - 500 fő	3 325	468	4 922	4 292	428	419	211	3 862	6 875	97	698
501 - 1000 fő	7 921	1 316	17 085	15 342	3 700	1 340	403	10 541	19 708	244	2 229
1001 - 1500 fő	15 843	1 868	22 373	20 607	5 335	1 114	652	13 733	24 942	436	2 853
1501 - 5000 fő	36 085	4 631	80 542	43 861	9 180	10 333	26 348	31 355	68 839	1 283	9 330

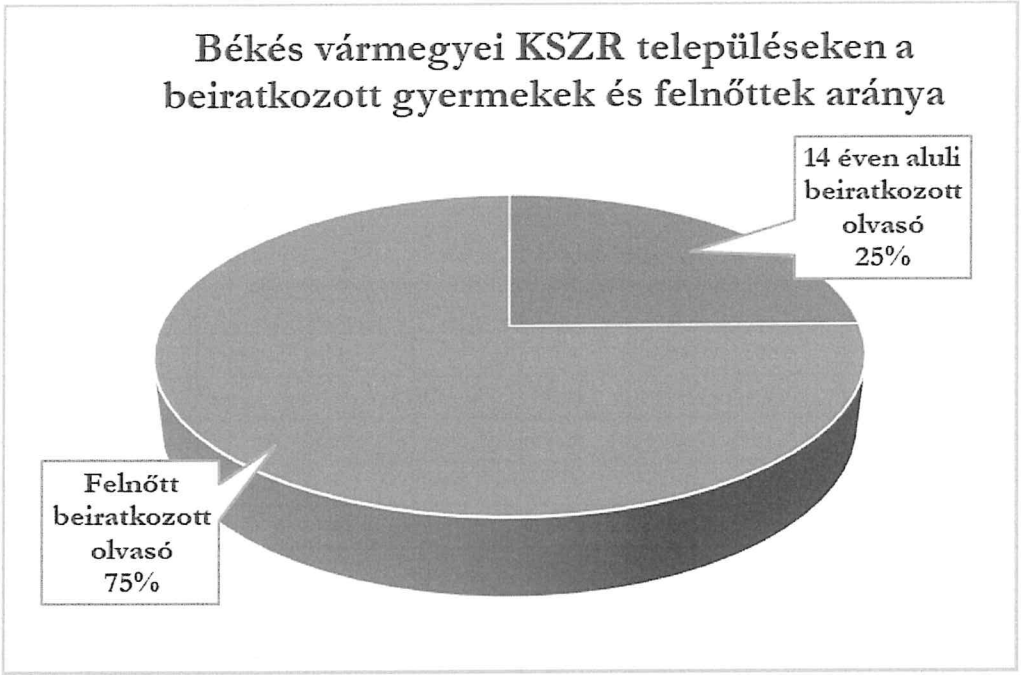
A beiratkozott olvasói adatok a lakosságszámhoz viszonyítva 2024-ben:



A legnagyobb településeken a lakosság 12,83 % regisztrált könyvtártag, az előző évben 13% volt. Ez az arány az 1001-1500 lélekszámú településeken 11,7%, 2023-ban 11% volt. Az 501-1000 lakosú falvakban 16%, 10%-kal magasabb, mint 2023-ban., a legkisebbekben 14,8%., 1,8%-kal magasabb szám, mint az előző évben. A könyvtárak őszi-téli részleges bezárása nem kedvez a könyvtári közösségek működésének sem, a rendszeres könyvtárlátogatást nem pótolja a kihelyezett könyvtárosi ügyelet.

Változatlanul nehézséget okoz a könyvtárak működésében a fluktuáció, pedig a könyvtáros személyisége fontos tényezője a szerveződő közösségeknek, és megmaradásuknak, munkájának lenyomata megmutatkozik a beiratkozások számától kezdve a közösségi rendezvények sikerességén át minden könyvtári folyamaton.

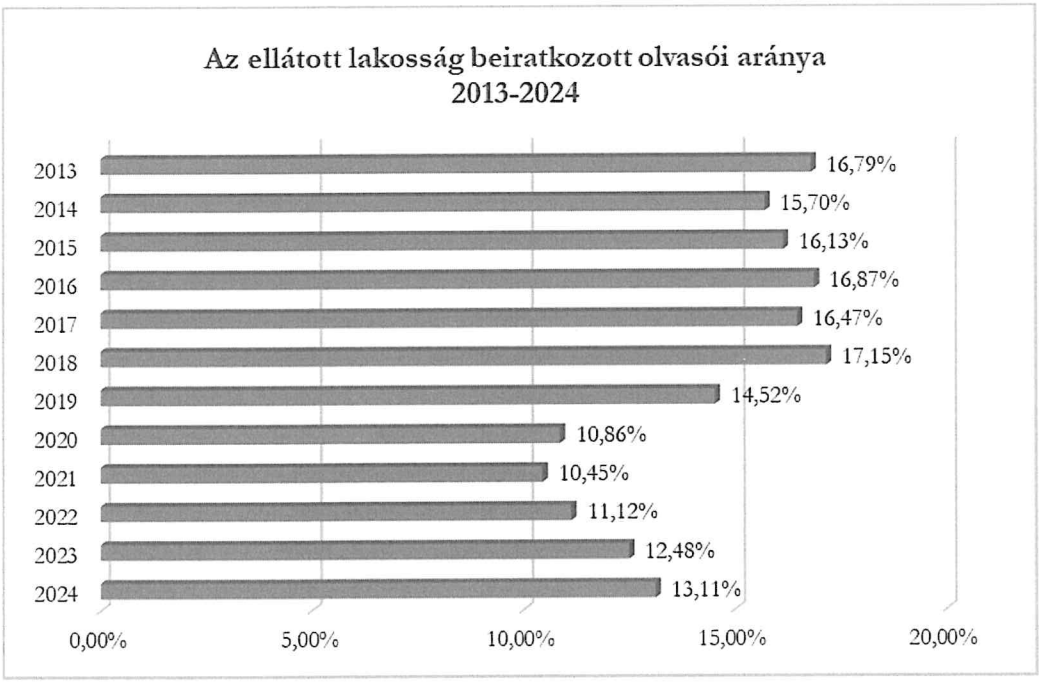




A beiratkozottak korcsoport szerinti megoszlása a települések korfáját is tükrözi, nagyon alacsony a gyermekek száma, számos helyen iskolát sem tudnak működtetni, vagy csak alsó tagozat van. Iskola nélkül pedig nagyon nehéz gyerekeket bevinni a könyvtárba, kizárólag a szüleiken keresztül lehet hozzájuk eljutni.

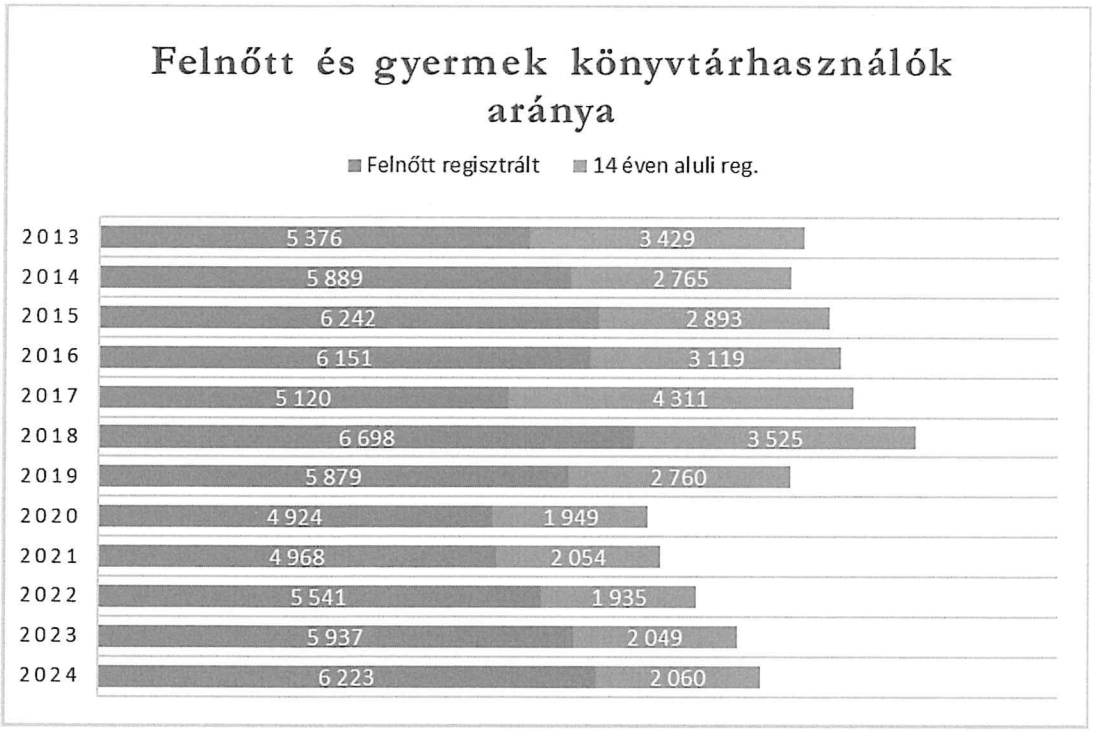
Elemzések a 2013-2024 közötti időszakhoz kapcsolódóan

KSZR településeken a beiratkozott olvasói arányszámok alakulása 2013-2024 között



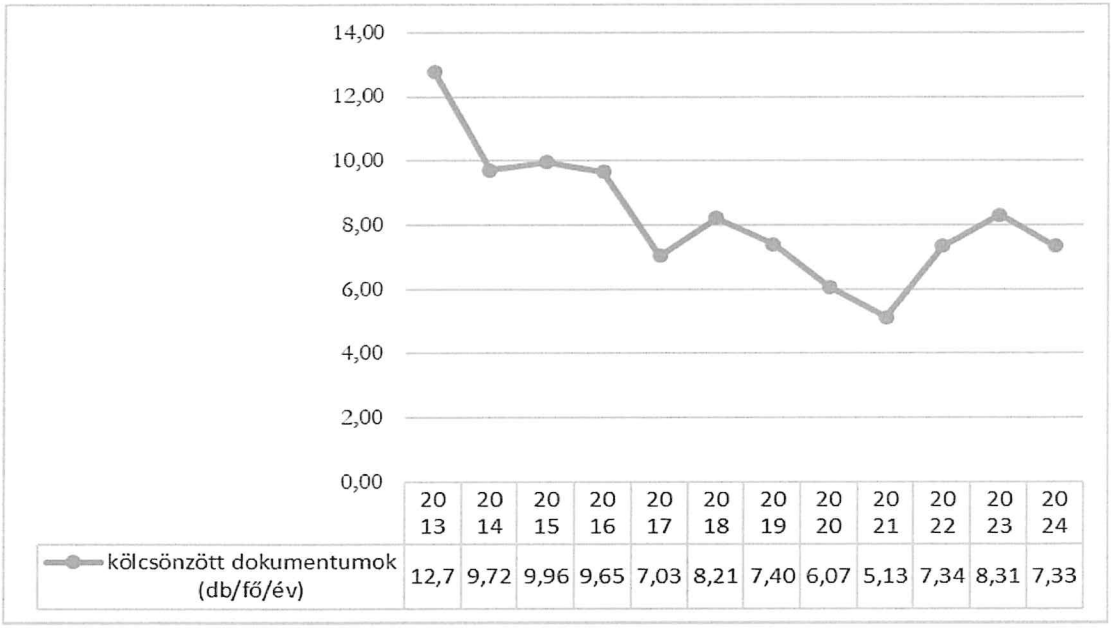
Olvasói és könyvtárhasználati adatok az elmúlt években (2013-2024)

év / lakosság	Lakónépesség	Olvasók száma összesen							Ebből 14 éven aluliak száma	
		Regisztrált használók	Könyvtárhasználatok száma összesen	Az összesből Internet használat	Telefon, e-mail	OPAC, honlap	Kölcsönzött dokumentum	Helyben használt dokumentum	Regisztrált használók	Kölcsönzött dokumentum
2013	52 435	8 805	94 261	29 076	4 861	9 839	95 793	49 605	3 429	43 865
2014	55 123	8 654	94 435	29 345	2 973	1175	69 985	63 573	2 765	26 862
2015	56 620	9 135	105 714	42 005	7 529	11 732	71 732	78 624	2 893	28 825
2016	54 958	9 270	117 133	42 764	7 833	8 656	67 581	85 291	3 119	30 096
2017	57 277	9 431	130 381	48 727	10 018	10 041	69 843	86 710	4 311	30 320
2018	59 608	10 223	123 727	41 325	13 667	7 721	67 228	72 479	3 525	28 930
2019	59 503	8 639	113 743	33 742	9 273	8 755	52 936	72 183	2 760	20 413
2020	63 293	6 873	60 314	19 864	9 052	4 649	36 661	56 631	1 949	11 840
2021	67 212	7 022	86 825	11 669	11 697	25 778	39 973	63 434	2 054	10 535
2022	67 212	7 476	103 372	18 670	10 131	14 654	53 132	105 201	1 935	14 196
2023	64 066	7 997	133 648	18 188	13 289	35 111	59 802	129 506	2 049	17 028
2024	63 174	8 283	124 922	18 643	13 206	27 614	59 491	120 364	2 060	15 110



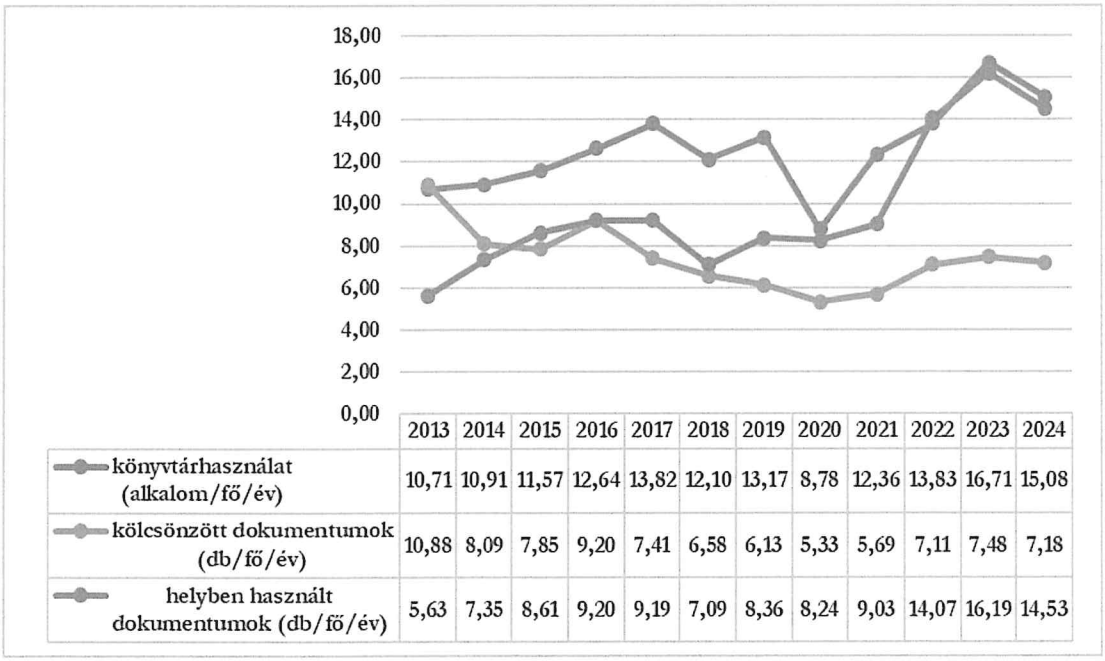
Bizakodásra okot adó tény a regisztrált olvasók számának növekedése a felnőttek és gyerekek körében. Noha az emelkedés csak valamivel haladja meg az előző évi adatot, de mindez a 2023-as évihez viszonyított 1000 fős népességfogyás tükrében eredményként értelmezhető. Sajnos a beiratkozott olvasók számának emelkedésével nem járt párhuzamosan a könyvkölcsönzések és a könyvtárhasználatok számának emelkedése sem.

Könyvkölcsönzés a gyermekek körében (2013–2024)



	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
kölcsönzött dokumentumok (db/fő/év)	12,7	9,72	9,96	9,65	7,03	8,21	7,40	6,07	5,13	7,34	8,31	7,33

Könyvtárhasználati szokások alakulása az elmúlt években (2013–2024)



	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
könyvtárhasználat (alkalom/fő/év)	10,71	10,91	11,57	12,64	13,82	12,10	13,17	8,78	12,36	13,83	16,71	15,08
kölcsönzött dokumentumok (db/fő/év)	10,88	8,09	7,85	9,20	7,41	6,58	6,13	5,33	5,69	7,11	7,48	7,18
helyben használt dokumentumok (db/fő/év)	5,63	7,35	8,61	9,20	9,19	7,09	8,36	8,24	9,03	14,07	16,19	14,53

Humánerőforrás

	Lakó-népessége	Nyitva tartási		Könyvtár-busz		A szolgáltató helyen dolgozó						
		napok száma hetente	órák száma hetente	napok száma kéthetente	órák száma kéthetente	főfoglalkozású jogviszonyban / fő	részmunkaidős jogviszonyban / fő	részmunkaidős jogviszonyban /munkaidőben átszámolva	megbízási díjas	közfoglalkoztatott	Önkéntes képesítése megfelel a jogszabályi előírásainak	
Összesen	**63 174**	**5,24**	**32,80**			**32**	**3**	**2**	**0**	**19**	**1**	**47**
1-500	33025	5,33	30,78	0	0	3	1	0,75	0	6	1	10
501-1000	7921	5,09	26,27	0	0	6	0,5	0,5	0	3	0	11
1001-1500	15843	5,83	40,08	0	0	8	1	0,5	0	4	0	13
1500-5000	36085	4,71	34,06	0	0	15	0	0,00	0	6	0	12

Békés vármegye kistelepülési könyvtáraiban összesen 57 fő dolgozott 2024-ben, 10 fővel kevesebb, mint 2023-ban. A csökkenés részben a közfoglalkoztatottak számának csökkenésével, valamit a közművelődési feladatok ellátásából származó átcsoportosítással indokolható. Több településen a könyvtáros látja el a közművelődési feladatokat is.

Állandó problémává vált a könyvtárosok személyének változása, megfelelő végzettségű dolgozó felvétele nehézséget okoz, mindez a szakszerű és odafigyelő munkavégzést gyengíti, valamint folyamatos betanítást tesz szükségessé.

A szolgáltató helyek infrastrukturális feltételei

2023	Lakónépessége	A szolgáltató hely működése					könyvtárbusz	A szolgáltató hely külső-belső akadálymentesítése megoldott	Az épület állapota				A könyvtári helyiség/helyiségek állapota (A megfelelő kategóriához 1-es számot kell írni)				A nyilvános könyvtári szolgáltatás alapterülete átlagosan	A könyvtári bútorzat állapota		a felújítás becsült költsége (eFt)		A könyvtári tér alkalmas-e csoportos rendezvények befogadására	Biztonság-technikai eszközök		
		önálló épületben	oktatási intézménnyel közös épületben	IKSZT épületében	egyéb kulturális intézménnyel egy épületben	egyéb			elfogadható	felújított	felújítandó	a felújítás becsült költsége (eFt)	elfogadható	felújított	felújítandó	a felújítás becsült költsége (eFt)		elfogadható	felújított	felújítandó			van	fejlesztendő	a fejlesztés becsült költsége (eFt)
Összesen	63 174	15	0	7	28	0	0	41	1	42	2	2000	8	41	2	-	111,9	5	43	2	-	47	-	6	4 200
1-500	3325	2	0	2	7	0	0	8	0	10	1	-	2	8	1	-	61,0	1	9	1	-	8	0	2	1200
501-1000	7921	5	0	1	7	0	0	10	0	9	1	2000	3	9	0	-	95,1	1	10	0	-	11	0	1	0
1001-1500	15843	4	0	1	8	0	0	10	0	10	0	-	2	12	0	-	120,3	2	11	0	-	13	0	0	0
1501-5000	36085	4	0	3	6	0	0	13	1	13	0	-	1	12	1	-	95,7	1	13	1	-	15	0	3	3000

2013-tól 2024-ig 50 településből 46 könyvtár belső terének felújítása fejeződött be. Az épületek állagmegóvása és felújítása is sok településen megtörtént, a Magyar Falu Program pályázatai nagy lendületet adtak a nyílászárócserék és fűtéskorszerűsítési munkálatok terén, a takarékoskodást biztosító felújítások ellenére mégis sok helyen zártak be az őszi-téli hónapokban a könyvtárak.

Állománymenedzsment

A KSZR állomány gyarapodása dokumentumtípusonként:

KSZR állománygyarapítás, 2024	darabszám	érték (Ft)
Könyv	4295	13 348 307
Nem hagyományos dokumentum (DVD)	54	143 239
ÖSSZESEN:	**4349**	**13 491 546**

A KSZR-települések állománygyarapodása a beszerzés módja szerint:

KSZR állománygyarapítás, 2024	darabszám	érték (Ft)
KSZR költségvetési keret	3839	11 797 099
Ajándék	172	308 489
Önkormányzati támogatás	338	1 385 958
ÖSSZESEN:	**4349**	**13 491 546**

A táblázatok a Békés Megyei Könyvtár és a Mezőkovácsházi Városi Könyvtár által állományba vett dokumentumok együttes értékét és darabszámát tartalmazzák kétféle bontásban. Az első táblázatban dokumentumtípusonként, a másodikban a beszerzés módja szerinti osztásban. A táblázat értékei az alábbi adatokból állnak össze:
A mezőkovácsházi könyvtár 1171 db könyvet vett állományba összesen 3 547 114 Ft értékben (2 698 316 Ft KSZR költségvetési keret, 86 280 Ft ajándék és 762 518 Ft önkormányzati támogatás).
A megyei könyvtár 3124 db könyvet, 54 db DVD-t vett állományba összesen 9 944 432 Ft értékben (9 072 004 Ft KSZR költségvetési keret, 248 988 Ft ajándék és 623 440 Ft önkormányzati támogatás).

A KSZR költségvetési keretből 11 770 320 Ft értékben vásároltunk a településeknek 3839 db dokumentumot, ami az előző évi 12 893 772 Ft és 4448 db dokumentumhoz képest értékben és darabszámban is visszaesést/csökkenést jelent. A megvásárolt dokumentumok darabszámában kb. 14 %-os a csökkenés mutatkozik, míg a dokumentumok értékében kb. 9 %. Ennek egyik oka, hogy az elmúlt években tapasztalható magas infláció miatt jelentősen növekedett a dokumentumok ára, és ez a tendencia 2024-ben sem állt meg: míg 2020-ban csak 1941,-Ft volt a dokumentum átlagára, addig 2024-re ez 3066,-Ft-ra emelkedett (lásd alábbi táblázat).

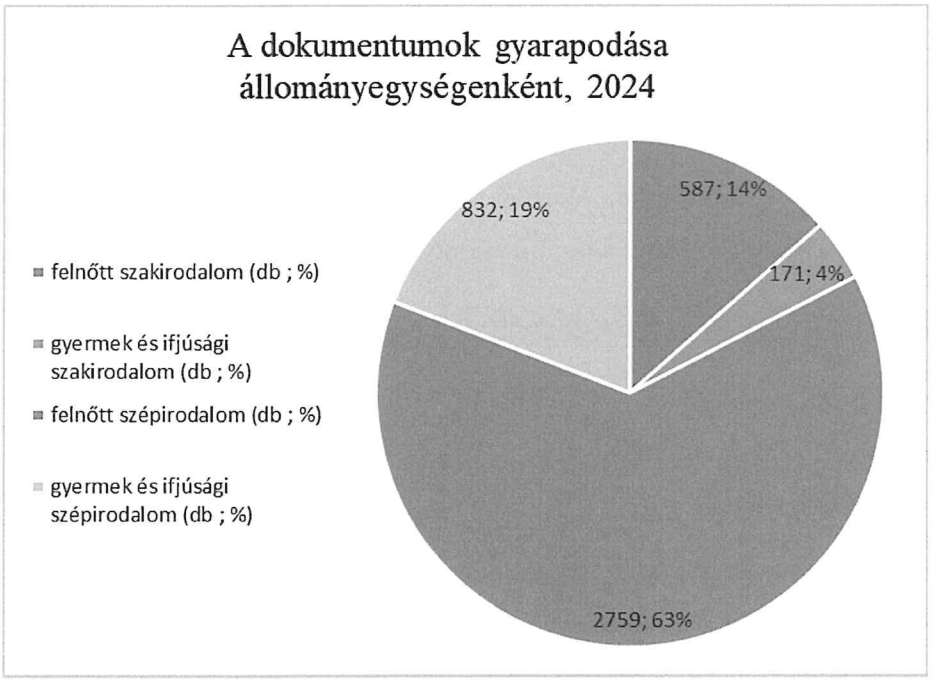
Állománygyarapodás KSZR költségvetési keretből, 2020–2024:

	érték (Ft)	dokumentum (db)	átlagár (Ft)
2020	9 763 795	5 029	1 941
2021	12 838 813	5 568	2 306
2022	9 730 087	3 879	2 508
2023	12 893 772	4 448	2 899
2024	11 797 099	3 839	3 072

Az átlagárnál pontosabban fejezik ki a könyvek bolti/kereskedelmi árának növekedését az alábbi példák:

- Karády Anna: A füredi lány c. műve 2021-ben 4299 Ft-ba került, 2024-ben már 6999 Ft-os kereskedelmi áron volt forgalomban.
- Geronimo Stilton: A Csokoládé-dombság óriásai c. meseregény 2020-ban 1799 Ft-ba került, míg 2024-ben 3299 Ft-ért volt kapható.

Bár a BMK vásárlási kedvezményének (Bookline Webáruház 38%) köszönhetően a bolti/kereskedelmi árhoz képest jelentősen kedvezőbb áron vásároltuk meg a dokumentumokat, az áremelkedés érzékelhető volt. 2024-ben – az előző évekhez hasonlóan – újra lehetőségünk volt a Csimota Könyvkiadótól kedvezményesen papírszínházat vásárolni (54 db).



A települési könyvtárakat az olvasói igények figyelembevételével látjuk el új könyvekkel és esetenként antikvár példányokkal. A fenti – a beszerzéseket állományegységenként ábrázoló – diagramon jól látható, hogy a dokumentumok jelentős része (63+19=82%-a) szépirodalmi mű, míg a szakirodalmi, ismeretterjesztő dokumentumok a beszerzések kisebb hányadát adják (18 %). 2024-ben nem hagyományos dokumentum beszerzésére nem érkezett igény a KSZR-településektől, egyedül Örménykút gyarapította állományát 54 db DVD-vel önkormányzati vásárlás és ajándék útján.

Az állomány feltárása, nyilvántartása, gondozása

A kistelepülések gyűjteményébe kerülő dokumentumok állományba vétele a Békés Megyei Könyvtárban és a Mezőkovácsházi Városi Könyvtárban történik. A megyei könyvtárban a Corvina integrált könyvtári rendszerben, a mezőkovácsházi könyvtárban pedig a TextLib integrált könyvtári rendszerben történik a dokumentumok tartalmi, formai feltárása, rögzítése. Az állományba vett dokumentumokat raktári jelzettel és vonalkóddal ellátva szállítjuk ki a szolgáltató helyekre.

A települések egyedi és csoportos leltárkönyveit a BMK és az MVK vezeti.

A kistelepülések könyvtárainak települési katalógusai közös adatbázisba kerülnek:

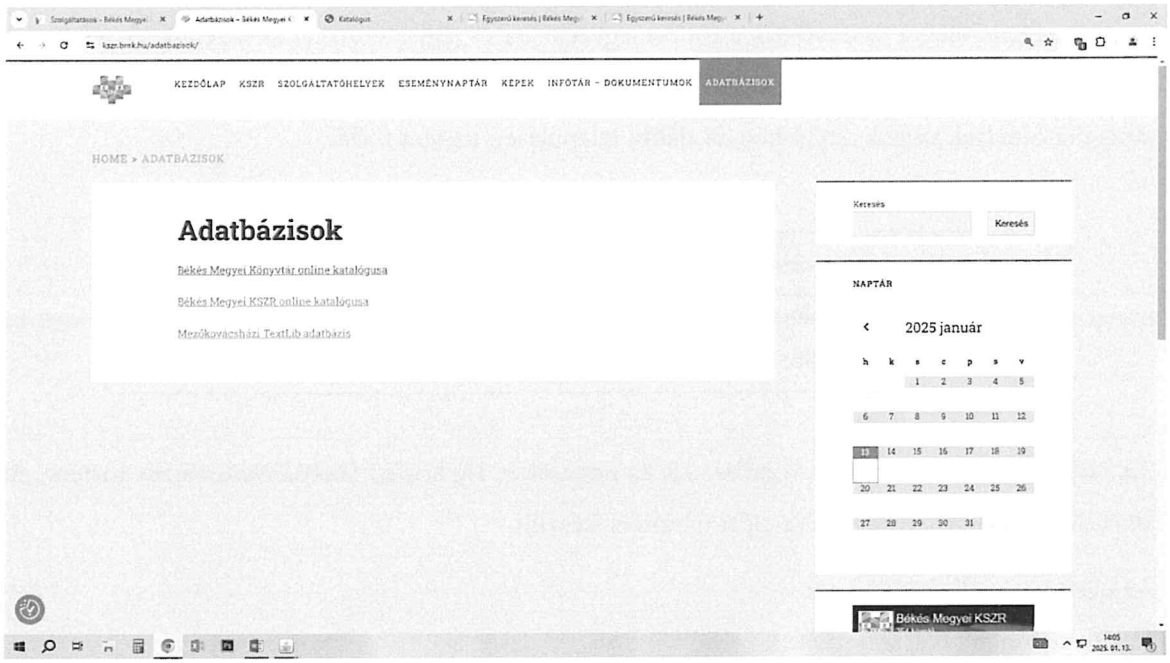
- Corvina katalógusba a BMK által ellátott települések:

Békéssámson, Bélmegyer, Biharugra, Bucsa, Csabacsűd, Csabaszabadi, Csanádapáca, Csárdaszállás, Ecsegfalva, Elek, Gádoros, Gerendás, Geszt, Hunya, Kamut, Kardos, Kardoskút, Kertészsziget, Kétegyháza, Kétsoprony, Kevermes, Körösnagyharsány, Körösújfalu, Kötegyán, Lőkösháza, Méhkerék, Mezőgyán, Murony, Nagyszénás, Okány, Örménykút, Pusztaföldvár, Sarkadkeresztúr, Tarhos, Telekgerendás, Újszalonta, Zsadány

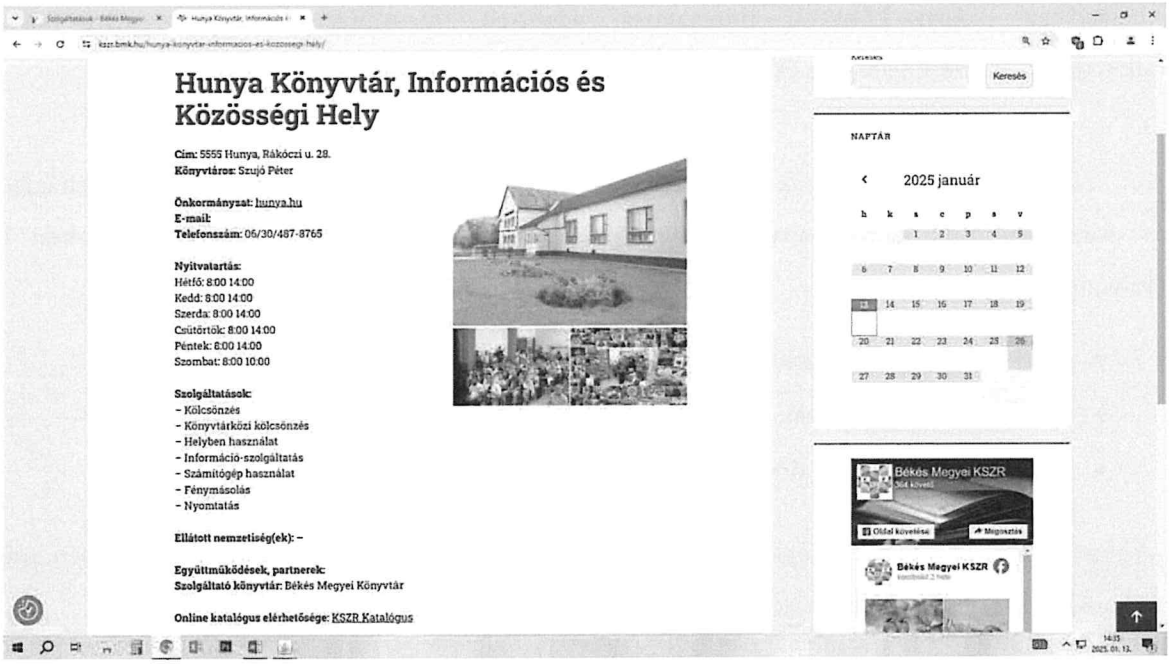
- TextLib katalógusba az MVK által ellátott települések:

Almáskamarás, Dombegyház, Dombiratos, Kaszaper, Kisdombegyház, Kunágota, Magyarbánhegyes, Magyardombegyház, Medgyesbodzás, Nagybánhegyes, Nagykamarás, Pusztaottlaka, Végegyháza

A katalógusok elérhetők a Békés Megyei Könyvtár honlapján keresztül a KSZR könyvtárak önálló, nemrégiben megújult aloldalán az Adatbázisok menüpontban:



A Szolgáltatóhelyek menüpontban a települések címerére kattintva is elérhetőek a katalógusok linkjei:



A KSZR szolgáltató helyek állományából törlésre szánt dokumentumok selejtezését a megyei könyvtár és a mezőkovácsházi könyvtár, illetve a szolgáltató helyek munkatársai végzik. A települési könyvtárak munkatársai végzik helyben a dokumentumok leválogatását, készítenek a törlésre szánt dokumentumokról listát, majd a törlési folyamat végén „Törölve" bélyegzővel látják el azokat. A BMK és az MVK munkatársai a dokumentumok integrált könyvtári rendszerből való

törlését végzik, illetve összeállítják a törlési jegyzékeket és jegyzőkönyvet készítenek. A selejtezett könyvek lakossági értékesítésre, vagy MÉH-ben való leadásra kerülnek, melynek lebonyolítását a szolgáltató helyek végzik. 2024-ben az alábbi településen történt törlés:

település	törölt dokumentumok száma, értéke és a törlés jogcíme
Okány	21 db, 5622,-Ft (természetes elhasználódás) 60 db, 29.624,-Ft (megengedhető hiány (káló))

Az okányi könyvtárban 2024. október 15. és november 18. között állományellenőrzés történt. Az állományellenőrzés megkezdése előtt ütemterv készült.

Az ellenőrzés jellege: időszaki
Az ellenőrzés módja: folyamatos
Az ellenőrzés mértéke: teljes körű

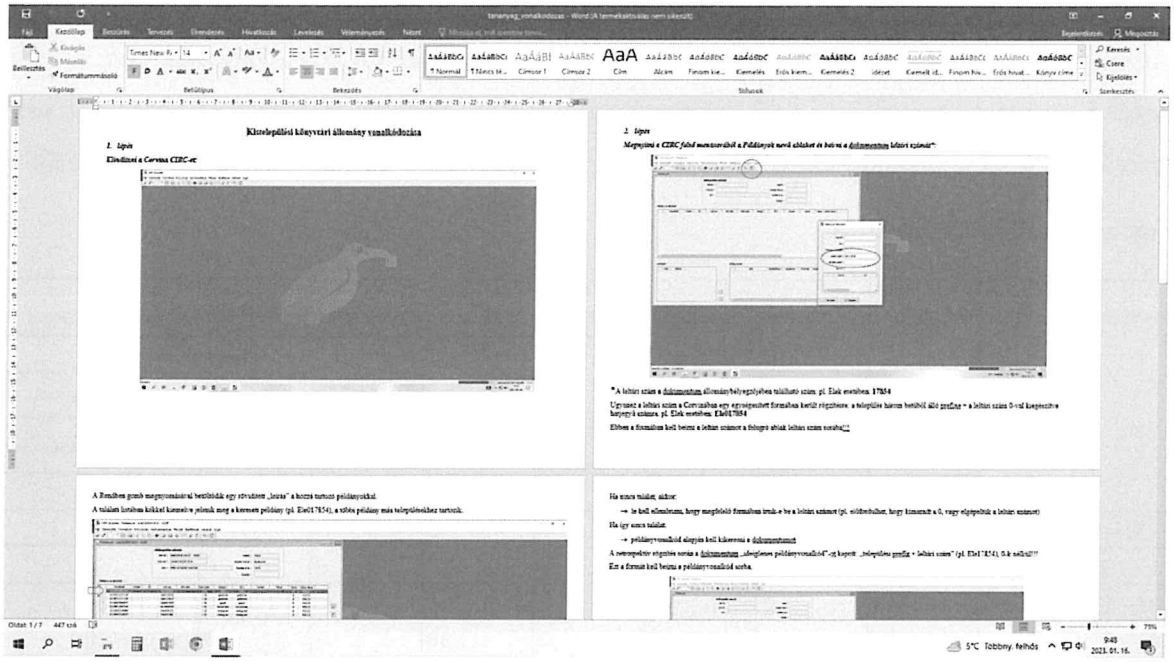
A leltározás a Corvina integrált könyvtári rendszer és az állomány tételes összevetésével történt, melyet az okányi könyvtár munkatársai végeztek. A munka befejezése után pedig állományellenőrzési hiánylista és jegyzőkönyv került összeállításra.

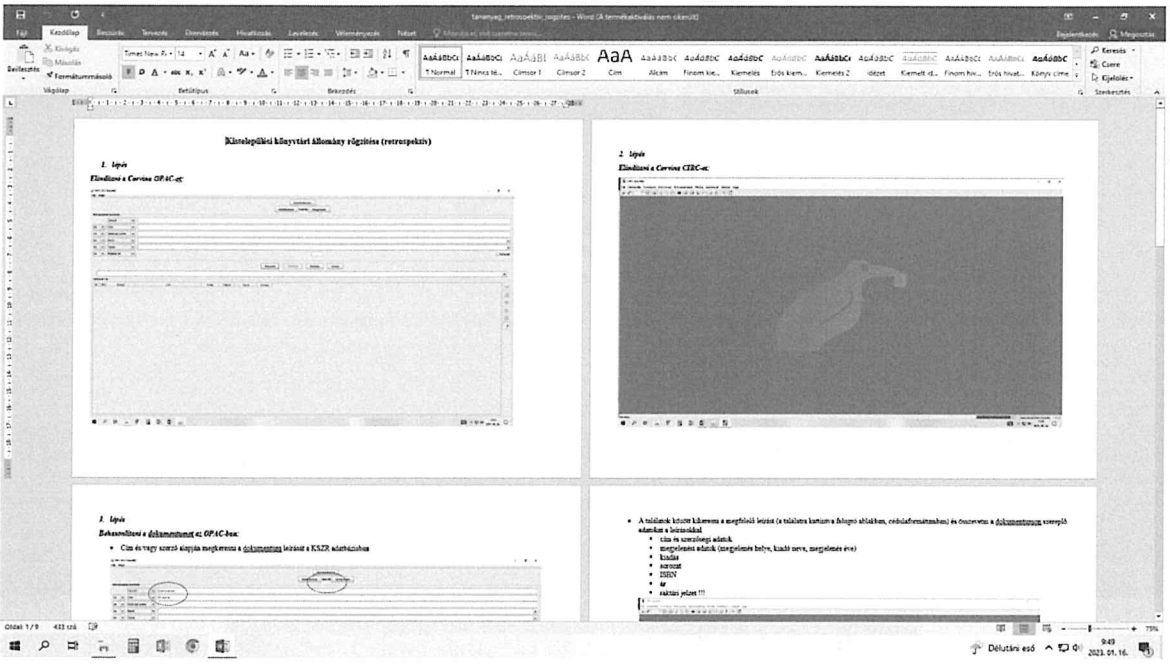
A retrospektív munkálatok (a települések gyűjteményeinek retrospektív feltárása, a dokumentumok katalógusban való rögzítése és vonalkóddal való ellátása) 2024-ben is folytatódtak:

- Elek: 1075 db dokumentum (retrospektív rögzítés, vonalkódozás)
- Gádoros: vonalkódozás
- Nagyszénás: 3474 db dokumentum (retrospektív rögzítés, vonalkódozás)

A retrospektív rögzítést a szolgáltató hely könyvtárosa és a BMK könyvtárosa végzi közösen, míg a vonalkódozást a szolgáltató helyen a könyvtáros.

A retrospektív munkálatokhoz továbbra is tananyagot és szakmai segítséget biztosítunk a könyvtáraknak:





3 település – Kamut, Kétegyháza, Újszalonta – könyvtárában még nem kezdődtek meg a retrospektív munkálatok.

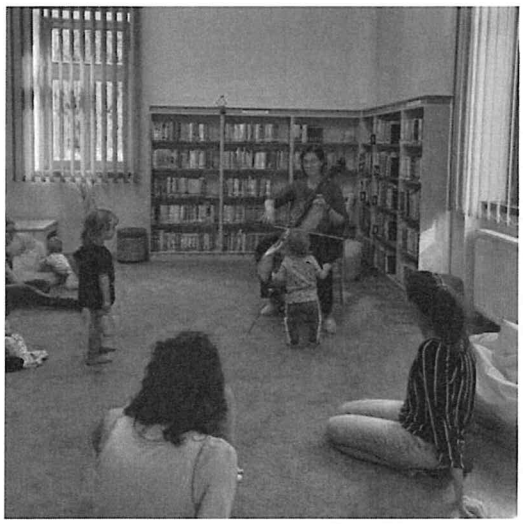
Dokumentumszolgáltatás

A kistelepülési könyvtárak által kért könyvek száma lecsökkent az ODR-en keresztül kért és a Békés Megyei Könyvtárba irányuló kérések tekintetében egyaránt. Tartalmi megoszlását tekintve a kérések zömét ismeretterjesztő szakirodalom és szabadidős tevékenységhez kötődő könyvrendelések adják.

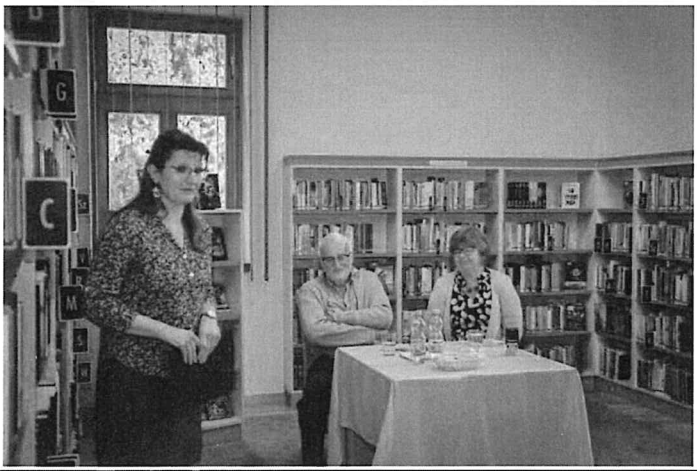
Könyvtárközi kölcsönzés 2024

	Lakónépessége	Küldött kérések		Kapott dokumentumok					
				Eredetiben		Másolatban			
						Nyomtatott		Elektronikus	
		ODR-en keresztül	Összesen	ODR-en keresztül	Összesen	ODR-en keresztül	Összesen	ODR-en keresztül	Összesen
	63174	**4**	**79**	**0**	**79**	**0**	**0**	**0**	**0**
1-500 lakos	3325	0	0	0	0	0	0	0	0
501 - 1000 lakos	7921	0	15	0	15	0	0	0	0
1001 - 1500 lakos	15843	2	48	0	26	0	0	0	0
1501 - 5000 lakos	36085	2	16	0	38	0	0	0	0

Közösségi szolgáltatások









Általános érvényű törekvésünk, hogy rendezvénykínálatunk évről évre megújuljon annak érdekében, hogy a kistelepülések lakosai is értékes kulturális és közösségi élményekben részesülhessenek, mivel sokak számára csak a helyi programokon való részvétel az egyedüli lehetőség a közösségi kikapcsolódásra. Ezt szem előtt tartva igyekszünk a megyei előadók mellett országos hírű előadókat is meghívni.

A nagy ünnepekhez kötődő, hagyományos programok mellett minden évben törekszünk fontos évfordulókhoz kapcsolódó programokat is szervezni az iskolás és a felnőtt korosztály számára is.

A még dolgozó felnőtteket nehezebb a könyvtári programok által elérni, de az egészségmegőrzéssel, életvezetéssel kapcsolatos témák évről-évre érdeklődésre tartanak számot. A tapasztalatok azt mutatják, hogy a kézműves foglalkozásokra is szívesen elmennek a felnőttek is, egyrészt a gyerekekkel közös időtöltést jelent, másrészt kisközösségek összejöveteleihez kiváló alkalmakat biztosítanak ezek a lehetőségek.

Holokauszt 80

- Tóth Péter Lóránt Versvándor „Lélek vagyok, élni szeretnék" c. rendhagyó irodalom óráján Radnóti költészete állt a középpontban, amely egyben a Holokausztra való megemlékezést is jelentett.(12 település)

Irodalom, zene, színház, film:

- Kiss Ottó József Attila-díjas költő Gyermekversek szabadon (11 település)

- M. Kácsor Zoltán Zabaszauruszok meseregény-sorozata alapján tartott olvasásnépszerűsítő irodalomórát 6 település)
- Bauer Barbara : Egy estéy a kastélyban könyvbemutató (1 település)
- 80 éves Nemere István (1 település)
- Az Ákom-bákom Bábcsoport óvodásoknak és általános iskola 1. osztályosainak tartott bábelőadást (18 település)
- Walter Ferenc, a Magyar Állami Operaház magánénekese az operák világába vezetett be (2 település)
- Elveszett puttony és Néma furulya – Döge Csaba és Szilágyi Attila zenepedagógusok mesés-zenés fúvós hangszerbemutató órát tartottak (10 település)
- Hajtmann Ildikó zenés előadóestje (5 település)
- Vozár M. Krisztián zongoraművész klasszikus zenei darabokból filmzenével kombinált koncertje felnőtt korosztály (2 település)
- Mosolyra Hangolók költészet napi és környezetvédelmi interaktív zenés –verses foglalkozást tartott. (12 település)
- Hevesi Imre megzenésített versekből álló gyermekkoncert. (2 település)
- Baracsi István óvodásoknak szóló interaktív műsor (2 település)
- Ünnepek – Liszi Melinda, Puskás Dániel és Nagy Róbert zenés verses előadása (4 település)

Ismeretterjesztő előadások és foglalkozások

- Fejes Zsolt amatőr csillagász előadása (8 település)
- A Nagy Levente és Kertész Zoltán által tartott Robotika a gyakorlatban c. foglalkozás mindig nagy érdeklődésre tart számot a kistelepüléseken. (2 település)

Egészségmegőrzés, életvezetés

- Litauszkiné Püski Melinda hangszeres baba-mama foglalkozást tartott (12 alkalom)
- Bánszki Ildikó grafológus előadásai: Személyiségünk tükre, az írás; Mit árul el aláírásunk? (2 település)

- Komjáthy Nóra mentálhigiénikus tanár előadásai: Generációk egymás mellett (1 település)

Alkotó könyvtárhasználat

Nyári könyvtári táborokban kedveltek a nyári szünethez illő, kötetlenebb tárgyalkotó foglalkozások.

- Bonyhádi Enikő által vezetett korongozó foglalkozásokon az agyaggal való ismerkedés mellett a környezettudatos világlátásról és életvitelről is beszélt a foglalkozásvezető. (9 település)
- Az ünnepkörökhöz kötődő foglalkozásokon a Bábika játszóház pedagógusai folklórisztikai, és néprajzi ismereteikkel gazdagítják a résztvevőket a tárgyalkotás mellett. (19 település)

Kiállítás

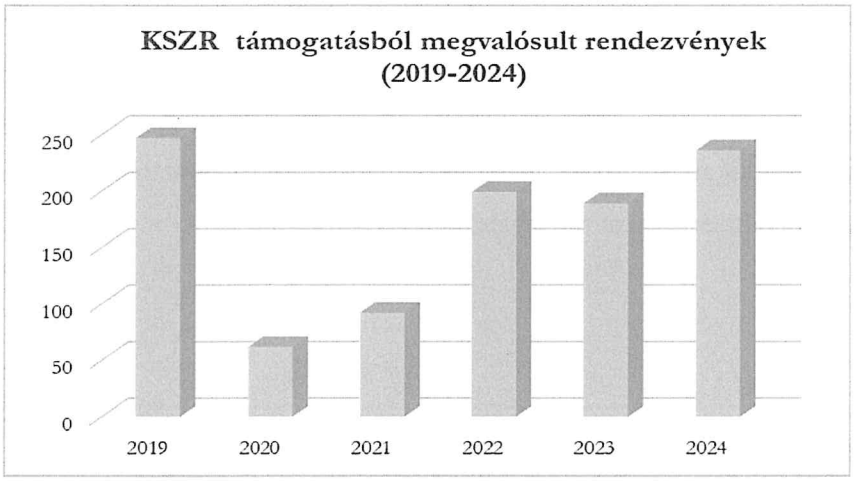
- Pál utcai fiúk vándorkiállítás (5 település)
- Asterix –képregénykiállítás(3 település)

Babakiállítás Ködmönről ködmönre (3 település)

A rendezvények számának alakulása évről évre tükrözi a rendezvényszervezésben végbemenő folyamatokat. A terveknek megfelelően a rendezvények száma 2024-re csaknem elérte a 2019-es, világjárvány előtti rendezvényszámot, annak ellenére, hogy az évek során a rendezvények költsége jelentősen, 20-25 %-kal emelkedett, de a költségszerkezet átalakításával tudjuk biztosítani a megnövekedett igényeket.

KSZR támogatásból megvalósult rendezvények száma

év	rendezvény
2019	247
2020	62
2021	92
2022	199
2023	189
2024	236



KSZR támogatásból megvalósult rendezvények résztvevői

év	fő
2019	19 279
2020	2 923
2021	5 169
2022	8 856
2023	7 284
2024	8 414



Általános érvényű törekvésünk, hogy rendezvénykínálatunk évről évre megújuljon annak érdekében, hogy a kistelepülések lakosai is értékes kulturális és közösségi élményekben részesülhessenek, mivel sokak számára csak a helyi programokon való részvétel az egyedüli lehetőség a közösségi kikapcsolódásra. A rendezvényeken résztvevők számának enyhe emelkedése részben magyarázható az éveken át tartó válsághelyzetek elmúltával.

Programok statisztikája 2024

A program típusa, mely a KSZR szolgáltató könyvtár szervezésében valósult meg	KSZR állami támogatásból és saját forrásból		Európai Uniós vagy egyéb támogatásból	
	lebonyolított programok száma:	résztvevők száma összesen (fő)	lebonyolított programok száma	résztvevők száma összesen (fő)
Vetélkedők, versenyek	4	140	3	71
Könyvtárbemutató	12	197	1	17
Tanítási óra iskolai csoportoknak	10	159	-	-
Könyvtári óra iskolai csoportoknak	41	807	3	37
Játékos tevékenység	96	2 210	18	164
Kézműves foglalkozás	125	2 421	30	335
Tanfolyam, tréning	-	-	-	-
Előadás, konferencia	40	1 524	7	117
Kiállítás	36	959	6	270
Könyvbemutató	21	632	-	-
Műsoros, szórakoztató rendezvény	102	3 478	8	703
Hangverseny	4	92	-	-
Filmvetítés	30	541	10	151
Használóképzés	-	-	-	-
Digitális kompetenciafejlesztés	8	114	-	-
Egyéb	119	1 835	33	2 414
Rendezvények száma	**648**	**15 109**	**119**	**4 279**
Ebből a használóképzést szolgáló rendezvény	**71**	**1 277**	**4**	**54**

A programok, melyek <u>egyéb szervezésben, egyéb forrásból valósultak</u> meg, ha a szolgáltató hely volt a helyszín (helyi pályázat, helyi önkormányzat, egyéb)	Lebonyolított programok száma	Résztvevők száma összesen (fő)
	548	9 070
Ebből a használóképzést szolgáló rendezvény	4	52
Rendezvények száma mindösszesen:	**1 315**	**28 458**
Ebből használóképzést szolgáló mindössz.:	**79**	**1 383**

A KSZR megyei szolgáltatásai a sajtóban

A KSZR megyei szolgáltatásairól, valamint rövid beszámoló a KSZR szolgáltatások 2023. évi népszerűsítéséről, a kistelepülési könyvtári események kommunikációjáról és a kistelepülésektől kapott, a könyvtári szolgáltatásokhoz kapcsolódó, visszajelzésekről

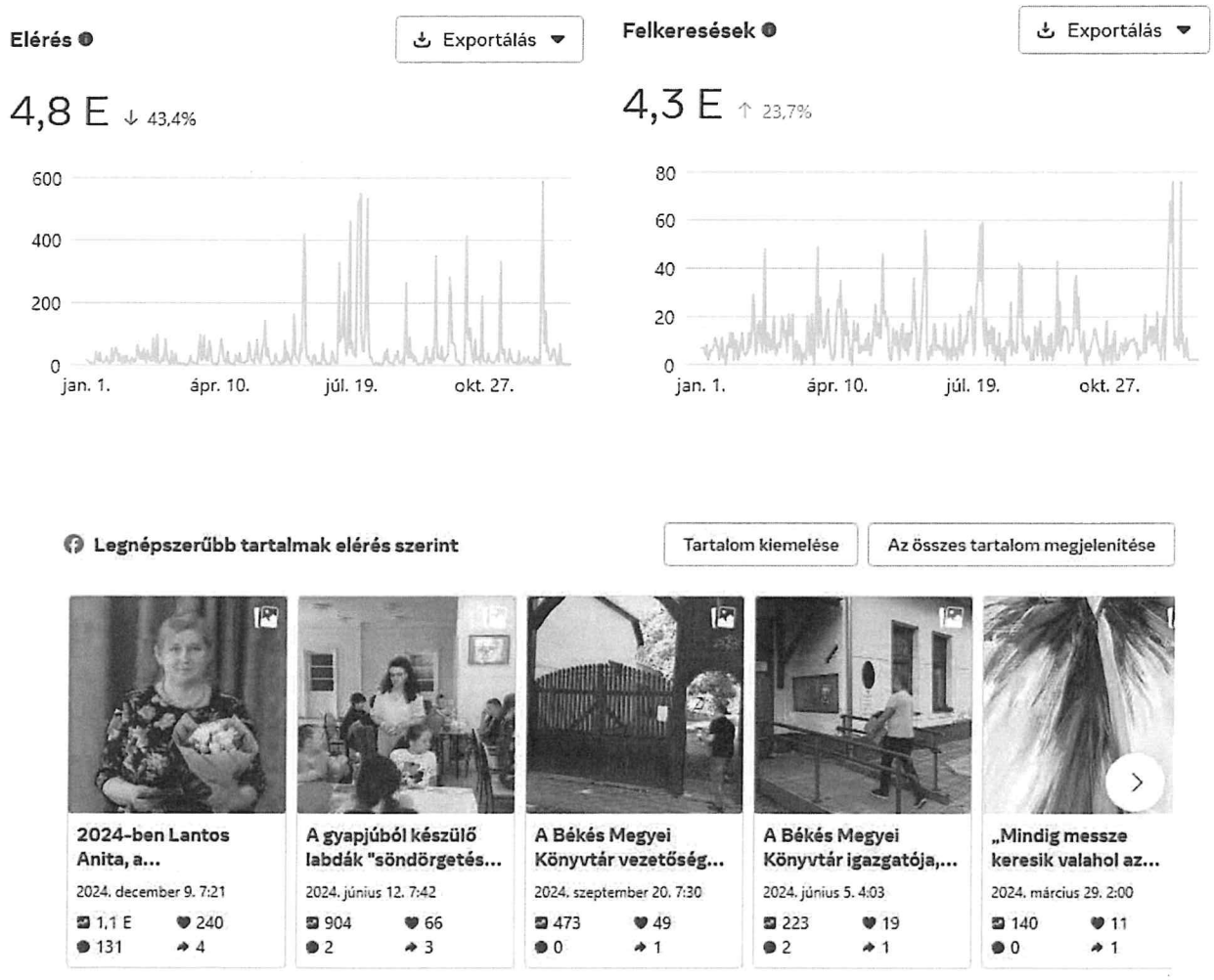
A hagyományos népszerűsítés és informálás 2023-ban az online térben is folytatódott. A Békés Vármegyei KSZR honlapján (http://kszr.bmk.hu/) és Facebook-oldalán (https://www.facebook.com/kszr.bmk) valamint a települési könyvtárak Facebook-profiljain, és a helyi könyvtárosok saját Facebook-oldalán megjelenő tájékoztatások nagy hatékonysággal informálják a helyi olvasókat a könyvtári eseményekről, hírekről, az online ismeretszerzés lehetőségeiről.

A KSZR facebook oldalán idén is nagyobb hangsúlyt fektettünk a települési könyvtárak saját facebook bejegyzéseinek megosztására, mint saját posztok közzétételére. Ennek célja nem csak az volt, hogy láthatóbbá tegyük ezeknek a könyvtáraknak a tevékenységét, de az is, hogy ösztönözzük a kevésbé aktív közösségi média jelenléttel működő könyvtárakat a csatlakozásra, híradásra. Több oldalnál tapasztaljuk, hogy az olvasói igényekhez igazodva egyre sűrűbben tesznek közzé ajánlót az új könyveikről, folyóirataikról, és az eseményplakátok száma is nő.

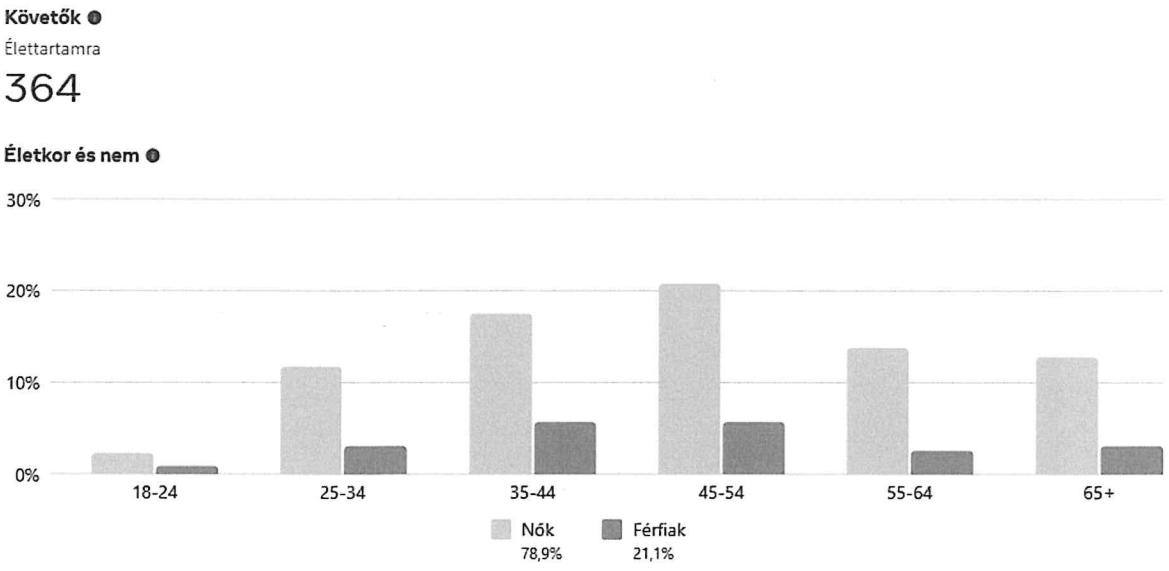




Saját posztjaink háttérbe szorulásával eléréseink is csökkentek a korábbi évekhez képest, viszont oldalunk felkereséseinek száma növekedett.



Követőink legnagyobb arányban 35 és 54 év közötti nők.



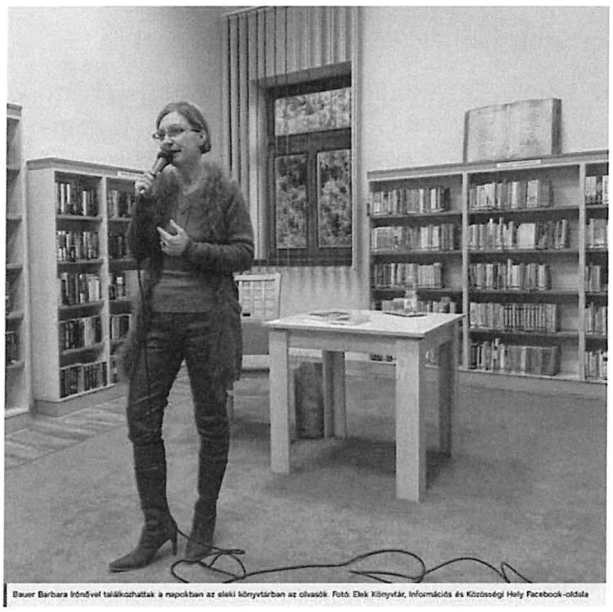
A Békés Megyei Hírlap és a beol.hu is követte a kistelepüléseken zajló munkát és tudósította a megye érdeklődőit.

- Forró teát osztanak Kaszaperen a melegedő ponton (Végegyháza könyvtár kabátos) https://www.beol.hu/helyi-kozelet/2024/01/forro-teat-osztanak-kaszaperen-a-melegedo-ponton
- Kiállításokkal ünnepeltek a kunágotaiak hétfőn https://www.beol.hu/helyi-kozelet/2024/01/kiallitasokkal-unnepeltek-a-kunagotaiak-hetfon
- Az emlékkötet elérhető már a szénási könyvtárban is https://www.beol.hu/helyi-kozelet/2024/02/az-emlekkotet-elerheto-mar-a-szenasi-konyvtarban-is
- Mosolyra hangolódott minden gádorosi óvodás https://www.beol.hu/kozelet/2024/02/mosolyra-hangolodott-minden-gadorosi-ovodas
- Készülnek a húsvéti dekorációk Eleken https://www.beol.hu/helyi-kozelet/2024/02/husvet-dekoracio-elek
- Becsalta a foci a sámsoni srácokat a könyvtárba, jót játszottak https://www.beol.hu/helyi-kozelet/2024/04/becsalta-a-foci-a-samsoni-sracokat-a-konyvtarba-jot-jatszottak
- Helytörténeti csoportot alapítottak Lőkösházán https://www.beol.hu/helyi-kozelet/2024/04/helytorteneti-csoport-lokoshaza
- Bemutatkoznak a gádorosi kreatív közösségek https://www.beol.hu/helyi-kultura/2024/05/gadorosi-kreativ-kozosseg
- Tízmillió forintot nyert Biharugra https://www.beol.hu/helyi-kozelet/2024/09/biharugra-konyvtar-magyar-falu
- Az eleki könyvtárban lépett fel Hajtmann Ildikó https://www.beol.hu/helyi-kultura/2024/09/hajtmann-ildiko-elek-konyvtar



Hajtmann Ildikó volt az eleki könyvtár zenés estjének fellépője. Fotó: Eleki Könyvtár, Információs és Közösségi Hely Facebook-oldala / Simonka Renátó Alex

- Mesés nap: a bátor papagájjal érkezett a bölcsődébe https://www.beol.hu/helyi-kozelet/2024/09/mese-bolcsode-dombegyhaz
- Az eleki könyvtárban járt Bauer Barbara https://www.beol.hu/helyi-kultura/2024/10/elek-konyvtar-bauer-barbara



Bauer Barbara írónővel találkozhattak a napokban az eleki könyvtárban az olvasók. Fotó: Elek Könyvtár, Információs és Közösségi Hely Facebook-oldala

- Ötvenmillió forintos fejlesztésről határozott a testület Lőkösházán https://www.beol.hu/helyi-kozelet/2024/11/otvenmillio-forint-fejlesztes
- Gyere! Mesélj! 24 nap, 24 mesélő szórakoztatja a dombegyházi gyerekeket https://www.beol.hu/helyi-kozelet/2024/12/mese-advent-24-nap-dombegyhazi-gyerekek
- Átadták Az év könyvtárosa díjakat https://www.beol.hu/helyi-kozelet/2024/12/az-ev-konyvtarosa-dij-bekes



Juhász Zoltán, Lantos Anita, Kertész Zoltán, Dézsi János Az év könyvtárosa díj átadóján
Fotó: Bencsik Ádám

Az év KSZR könyvtárosa díj 2024

2015 óta hirdetjük meg „AZ ÉV KSZR KÖNYVTÁROSA" pályázatot. A pályázatra ajánlást tehetettek a kistelepülési önkormányzatok, kistelepülési könyvtárlátogatók, és a Békés Megyei Könyvtár munkatársai. A beérkezett ajánlatokat minden évben a BMK igazgatója, a Mezőkovácsházi Városi Könyvtár igazgatója és a KSZR munkacsoport vezetője értékeli.

Az "Év KSZR Könyvtárosa Békés Vármegyében" díjat a magyarbánhegyesi Lantos Anita érdemelte ki.

Speciális könyvtári szolgáltatások, dokumentumok, eszközök biztosítása a fogyatékossággal élők számára

Évről évre fontos szempont a hátrányos helyzetűek ellátása. 2024-ben folytatódott a könyvek házhoz szállítása, valószínűleg tovább erősödött a településeken ennek a szolgáltatásnak a létjogosultsága, elfogadása.

Szakmai képzés, továbbképzés

KSZR SZAKMAI NAP – 2024. december 2

- Köszöntő - Juhász Zoltán, a Békés Megyei Könyvtár igazgatója
- Zokogó tinik repítik a bestsellerlisták élére a könyveket – Előadó: Polák Zsóka újságíró
- „Alfák és boomerek", ismeretterjesztő tartalmak a TikTokon – Előadó: Varga András tudományos kutató, tiktoker
- Könyvek az online térben – Előadó: V. Tóth Katalin booktuber, online tartalomkészítő

Adventi és karácsonyi népszokások – Előadó: Ujj Éva néprajzos, közművelődési szakember

MKE-KSZR szakmai napok programjai

- Jász minőség - minőségbiztosítás a jászberényi városi könyvtárban
- Előadó: Kovács Péter igazgató (Jászberényi Városi Könyvtár)
- Az MKE a megújulás útján: tervek és reformok a 2023-2027 ciklusban
  Előadó: Istók Anna főtitkár (Magyar Könyvtárosok Egyesülete)
- A tudományos, felsőoktatási könyvtárak helyzete és kihívásai a XXI. században
  Előadó: Dr. Kokas Károly nyugalmazott címzetes egyetemi docens (Szeged)

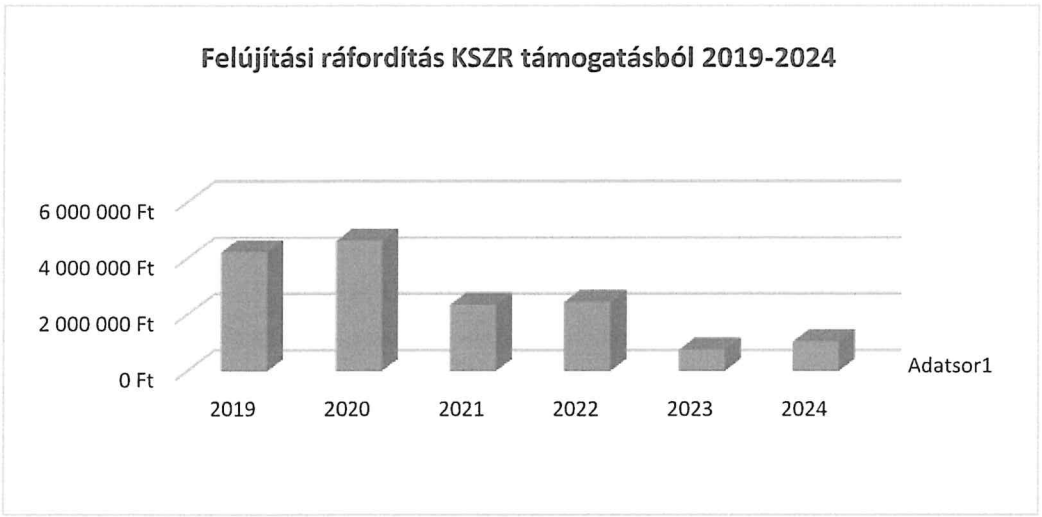
- Könyvtárhasználati foglalkozások a könyvtárban: szerepjáték, szabadulószoba és interaktív regény
  Szirákiné dr. Kovács Györgyi könyvtáros (Verseghy Ferenc Könyvtár, Szolnok)
- Helyismeret a szabad ég alatt: Életrajzi lexikonból városismereti séta Juhász Zoltán igazgató (Békés Megyei Könyvtár)
- Az Arcanum: Újságok a könyvtári szolgáltatásban
  Biszak Kincső ügyfélkapcsolati munkatárs (Arcanum Adatbázis Kft., Budapest)

A megyei könyvtár által a kistelepülési megállapodásban vállalt további szolgáltatás

A könyvtárkorszerűsítések zöme, az 50-ből 44 könyvtár felújítása 2022-ben befejeződött. A 2023-ban csatlakozott nagyszénási könyvtár belső tereinek felújítását 2024-ben elkezdtük, elsőként a gyermeksarok készült el. A Nemzeti Kulturális Alap 2024-ban nem írt ki szakmai eszközfejlesztési pályázatot, a teljes berendezéscserét pályázati támogatás nélkül csak részleteként tudjuk megvalósítani.

Felújítási ráfordítás KSZR támogatásból

2019	**4 217 662 Ft**
2020	**4 620 989 Ft**
2021	**2 345 316 Ft**
2022	**2 438 940 Ft**
2023	**744 768 Ft**
2024	**1 039 932 Ft**



KönyvtárMozi

Szolgáltatásaink köre 2015 óta bővült a KönyvtárMozi vetítések lehetőségével. 16 település csatlakozott 2023-ig a kezdeményezéshez, de az aktivitás lecsökkent, a vetítések száma alacsony a felnőtt korosztályt nehezebb megnyerni a vetítéseknek. A gyerekek számára a mesék feldolgozását LEGO-s építő foglalkozásokkal majd a megalkotott történetek képregénnyé formálásával színesítettük a KönyvtárMozis foglalkozásokon. A helyi könyvtárosok viszont nem tudják vállalni a filmekhez kapcsolódó foglalkozások megtartását, a KSZR munkacsoport kapacitása pedig nem elegendő

2. A SZOLGÁLTATÁST NYÚJTÓ BÉKÉS MEGYEI KÖNYVTÁR

1. Rövid összefoglaló

a, sikerek, eredmények és trendek (használati mutatók alapján)

A korábbi évekhez képest ugrásszerű növekedés figyelhető meg használati adatokat illetően.

2023-hoz képest 6%-kal nőtt a beiratkozott olvasók száma. 7%-kal emelkedett a könyvtárakban személyesen elvégzett műveletek (kölcsönzés, hosszabbítás, visszavétel) száma.

2024-ben a négy békéscsabai könyvtárban 83.335 db könyvet kölcsönöztek a látogatók. Ez 8%-os növekedés 2023-hoz képes, 1%-kal meghaladta a 2019-es adatot. A központi könyvtárban 2200-al több könyvet kölcsönöztek a látogatók. Ez a szám 3 településrészi könyvtár esetén 3300 kötet. Minimálisan nőtt az AV-dokumentum-kölcsönzés száma, a folyóirat-kölcsönzésnél 38%-os csökkenés figyelhető meg. Az első évben 163 társasjáték-kölcsönzés történt.

A könyvtári tagok száma 6999 fő. Békéscsaba lakónépességének 13%-a tagja valamely könyvtárnak a városban. Ilyen magas arányt legutóbb 2019-ben értünk el. A tárgyévi személyes és online könyvtárhasználatok száma 20%-kal nőtt az előző évhez képest.

367 programot szerveztünk a központi könyvtárban. 11.584 fő vett részt ezeken az eseményeken.

Elindítottuk a társasjáték-kölcsönzést és az Egy boszorkányper nyomában szabadulós játékot. Több rangos szakmai eseményen (Közkönyvtári Börze, III. CodeWeek konferencia) bemutatkozott a megyei könyvtár.

Békés vármegye 5500 fő alatti kistelepülésein 236 kulturális eseményt szerveztünk.

b, az eredményeket jelentősen befolyásoló (pozitív vagy negatív) körülmények

Pozitív körülmények: könyvárak növekedése, proaktív marketingtevékenység, médiaszereplések, programkínálat, megújult terek. A tagsági díj 10 éve változatlan.

Az együttműködéseknek köszönhetően a korábbi évekhez képest több iskolai osztályt tudtunk fogadni. Népszerűek lettek a Dante vendégjátékok, az irodalmi és helyismereti előadások, a szabadulós játék, a LézerSzimfónia hangszerkiállítás. A középiskolások megszólítását segíti a „Túlélők viadala" könyvtárhasználati játék. A rendezvények látogatását könyvtári tagsághoz kötöttük, növelni tudtuk a beiratkozottak számát.
Nagy tömeget vonzottak kültéri könyves eseményeink.

Kicseréltük a kölcsönzőtér elhasználódott padlószőnyegét. A részleges bezárás előtt megnöveltük a kölcsönözhető dokumentumok számát.
Egész évben tudatos és fegyelmezett energiafogyasztás mellett, a költségvetési ütem folyamatos tartásával biztosítottunk könyvtári szolgáltatásokat.

2. Stratégiai célok végrehajtása

a, az intézményi stratégiai célok időarányos teljesülése a tárgyévi munka által

Stratégiai tervünk alapvető céljainak teljesülését 2024-ben az alábbi tevékenységekkel segítettük:

Szolgáltatásfejlesztés:

- foglalkozások szervezése
- E-olvasójegy, QR-kódszkenner
- bankkártyás fizetés

Modern infrastruktúra, otthonosabb környezet:

- új tájékoztató feliratok
- világításkorszerűsítés, villamoshálózat modernizálása
- munkakörülmények javítása
- kölcsönzőtér felújítása, átrendezése

Együttműködés:

- szakmai napok, konferenciák szervezése

Fenntarthatóság:

- újrahasznosítás népszerűsítése
- könyvadományok
- növénygondozás

Felhasználóbarát könyvtár:

- munkatársak képzése
- könyvtárhasználat segítése kiadványokkal, posztokkal, leporellókkal
- karitatív tevékenységek
- kutyabarát, kerékpárosbarát könyvtár
- Epipen injekció

Esélyegyenlőség:

- Netrevalók program
- városismereti séta, kötészeti foglalkozás SINOSZ-tagoknak
- játékos foglalkozások a Napraforgó EGYMI sérült gyermekeinek, fiataljainak
- gyűjteményfejlesztés a speciális ellátást igénylők ellátása érdekében

Minőségi működés:

- használói vélemények, igények megismerése
- eredmények értékelése
- működést érintő javaslatok kidolgozása

b, a pályázati tevékenység támogatta-e a stratégiai célok teljesülését

A közművelődési pályázattal 6 rendezvény szerveztünk a békéscsabai könyvtárakban.

Teljesült az EFOP-418 2. számú fenntartási időszaka. A nyári szünetben heti 2 családi programot, ill. 2 nyári tábort hirdettünk. A foglalkozások az esélyegyenlőség elve mentén bárkinek szabadon elérhető.

NKA-támogatásból valósult meg az Országos Könyvtári Napok, a Békés Banda koncertsorozat, Egy boszorkányper nyomában helyismereti játék, Könyvtárak a sikeres kulturális turizmusért továbbképzés, Megrajzolt irodalom olvasásnépszerűsítő tábor, Janáky Viktor-emlékkötet.

3. Szervezet

a, kompetenciafejlesztés (a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL törvény 94 §. (5a) pontja és a kulturális szakemberek továbbképzéséről szóló 32/2017. (XII. 12.) EMMI rendelet alapján)

A könyvtár Továbbképzési szabályzata szerint a szakmai munkakörben, legalább 6 órában foglalkoztatott közép- és felsőfokú végzettségű szakemberek a Beiskolázási terv alapján fejleszthetik, bővíthetik az intézmény alaptevékenységének színvonalas ellátásához szükséges kompetenciájukat.

Stratégiai tervünk alapvető célja a könyvtárosok szakmai felkészültségének növelése, a szakmai kihívásoknak történő megfelelés. Egy fő szakmai munkakörben foglalkoztatott elvégezte a Kecskeméti Szakképzési Centrum és a Katona József Könyvtár segédkönyvtáros képzését. 2024-ben 23 könyvtáros 72 képzésen, szakmai napon vett részt. A könyvtár 8 szakmai rendezvényt szervezet, melyeken 226 résztevő vett részt. Második alkalommal tudtuk megvalósítani a könyvtárak turisztikai szerepvállalását erősítő, az új együttműködések kialakítását támogató országos szakmai továbbképzést Békéscsabán.

A „munkavédelemről" szóló 1993.évi XCIII. törvény értelmében (46. §) Munkahelyi elsősegélynyújtó képzésen 2 fő vett részt.

A szakmai programok közül előnyt élveztek az olvasóvá neveléshez, digitális technológiákhoz, robotikához, minőségirányításhoz, pályázati felkészüléshez kapcsolódó konferenciák képzések. A belső képzések során a tárgykölcsönzésre, a szabadulós és könyvtárhasználati versenyekre, robotikára és a statisztikai adatgyűjtésre készültek fel a munkatársak. 14 munkatársunk tagja az MKE helyi szervezetének.

2 szakmai munkakörben foglalkoztatott távozott, helyükre 2 fő, könyvtáros végzettséggel rendelkező munkatárs érkezett.

4. Infrastruktúra

a, fizikai terek állapotának változása

A kölcsönzőtérben megtörtént a világítás korszerűsítése, a teljes padlószőnyeg cseréje. A helyiség átrendezésével, új ülőhelyek elrendezésével, a korábban elzárt fülke megnyitásával nyitott, megszépült, barátságos olvasói közösségi tér jött létre, mely pozitív látogatói visszajelzéseket kapott. A társasjátékok kiemelt helyre kerültek. Többféle dokumentum egy térben elhelyezése szinergikusan erősítheti egymást.

A napilapolvasó állományát az átrendezés során bővítettük, a helyi lapok olvasóteremben kaptak helyet.

A Békési gyűjtemény átrendezését a helyhiány és a folyamatos gyarapodás indokolta (átlátható, rendezett lett).

Korszerűsítettünk a világítást a könyvtári irodákban, közös helyiségekben és tömörraktárban.

Megvalósult a rendezvényteremként funkcionáló Urszinyi-ház festése, mázolása, valamint a Jaminai fiókkönyvtár homlokzati nyílászáróinak korszerűsítése.

b, infokommunikációs (IKT) eszközpark állapotának változása

Folyamatos a munkaállomások igények és ergonómiai szempontok szerinti fejlesztése (monitor, PC, notebook, QR-kódszkenner, irodai nyomtató, forgószék). A szükséges hardvercserék lehetőség szerint megtörténtek (tápegység).

Az olvasóteremben gyorsabb laptop váltotta ki az olvasói számítógépet. A digitalizálási tevékenységhez szkennert, a podcasthez mikrofonokat vásároltunk. Kistelepülési ellátásban SSD-meghajtóra váltás történt.

Beszereztük a hatályos jogszabályoknak megfelelő iktató programot.

c, egyéb infrastruktúra

Az intézmény arculati elemeihez illeszkedő tájékoztató táblákat helyeztünk el az épületben.

Épületüzemeltetéshez kapcsolódóan több beruházás (szigetelés, csapadékvíz-elvezetés, RWA-ablakok, kültéri egységek, zöldterület, TGA mágnesek) megvalósult.

Hasznosítani tudtuk az épületben található büféhelyiséget.

5. Gyűjteményi információk

a, gyűjteményelhelyezés és gyűjteményfejlesztés

Az igények csökkenése miatt egyre kevesebb zenei dokumentumot vásárolunk. A megtakarítást könyvekre, videójátékokra, társasjátékokra használjuk fel.

Érdekeltségnövelő támogatásból 74 db könyvet, 13 db CD-t, 17 db DVD-t, 36 db társasjátékot vásároltunk.

A 2023-ban megítélt ODR-támogatást 2024-ben költöttük el. Folyamatosan érkeztek az NKA támogatásával megjelent kiadványok. Átleltározással kerültek az állományba az Állami Építőipari Vállalat, a Pedagógiai Könyvtár és a József Attila Általános Iskola könyvtárának példányai. Grin Igor-hagyatékával bővült a gyűjtemény.

Természetes elhasználódás, tervszerű apasztás, tönkretett és eltűnt dokumentumokat selejteztünk. 5227 tétel került kivonásra. Megtörtént a kottaállomány leválogatása, az EU-s videokazetták, CD-ROM-ok selejtezése. Elindult a békési raktár szlovák nyelvű és magyar szépirodalmi részének leválogatása.

Állományunk az év végén 315.322 db dokumentumból állt – 364.924.640 Ft értékben.

b, gyűjteményfeltárás

5190 címleírás készült teljes leírással, tárgyszavakkal. Amennyiben a mű nem szerepelt az adatbázisban, a FSZEK vagy a MOKKA adatbázisából lett átemelve, majd könyvtárunkhoz igazítva. Általunk 596 leírás készült elsősorban idegen nyelvű könyvekről, helyi kiadványokról. Helyismereti szempontból fontos tanulmányok tárgyszavazást kaptak. 1343 címnél megtörtént a leírás javítása, módosítása. 83 db CD, 73 db DVD, 27 db multimédia, 117 db társasjáték került feltárásra. Teljes analitikai feltárás humánerőforrás hiányában nem történt.

c, állományvédelem

2024-ben az állomány azonosítása és védelme érdekében 3666 kötetet láttunk el rádiófrekvenciás biztonsági jellel (RFID-tag) a gyűjteményfeltárás munkafolyamat részeként.

A sérült, hibás könyvborítók, a szakadt oldalak apró javítását, helyreállítását a könyvtár munkatársa elvégezte. A könyvjavítás, értékmentés népszerűsítése céljából közösségi programsorozatot hirdettünk (Repair Café).

1 db Plustek A3-as könyvszkennerrel bővítettük a dokumentumok állagának védelmét szolgáló eszközök számát.

d, digitalizálás

A digitalizálást a humánerőforrásnak és a tárhelykapacitásnak megfelelően, állományvédelmi szempontok szerint végeztük. A tevékenység scan-on-demand szolgáltatásként is elérhető. Digitalizáló műhelyünkben többféle formátumú dokumentum archiválását el tudjuk végezni.

49 mű, 6046 oldal digitalizálása történt meg – többek között a helyismerti szempontból értékes Rell Lajos-levelezést.

Rendszeres jelleggel 1 fő közfoglalkoztatott munkatárs, alkalomszerűen a szakmai személyzet archivált dokumentumokat.

6. Szolgáltatások (változások, trendek)

a, célcsoportok számára (gyermekek, hátrányos helyzetűek, nemzetiségek, zenét kedvelők stb.) kialakított szolgáltatások eredményei

295 új gyermekkel bővült az olvasóink száma (2023: 254 fő). A gyermekkönyvtár 9 óvodásoknak, iskolásoknak hirdetett programján 245 fő vett részt. 11 óvodai, iskolai csoportnak tartottunk könyvtárhasználati órát. A gyermekkönyvtári éjszakán Munkácsy Mihályra emlékeztünk. 410 diafilmkölcsönzést, 17 diavetítő-kölcsönzést regisztráltunk. 13 munkatárs együttműködésével emlékeztünk meg a 70 éves magyar diafilmgyártásra. Népszerű a videójátékozás, 3 versenyt szerveztünk támogatók bevonásával iskolásoknak.

A SINOSZ Békés Megyei Szervezete tagjainak városismereti sétát és kötészeti foglalkozást biztosítottunk. Házhozszállítással segítséget nyújtottunk a dokumentumokhoz való hozzáférésben (2024-ben 321 dokumentum: könyv, CD, hangoskönyv). A mályvapolcon tájékoztató kiadványok segítik a nőgyógyászati daganatos betegségek kezelését.

Ukrán könyvespolcot avattunk a háború miatt a hazájuktól távol került látogatók számára. Programokkal készültünk a nemzetiségek napjára. Nemzetiségi dokumentumok vásárlásával segítjük az ellátást.

A zenekedvelők számára a dokumentumok hozzáférhetősége mellett koncerteket szerveztünk (Békés Banda, Döge Csaba, Szilágyi Attila, Hajtmann Ildikó, Vozár M. Krisztián).

b, helyben elérhető szolgáltatások

Nő az e-olvasójegy népszerűsége. Segítettük a Gondosóra-igénylést. A részlegek évben játékokkal, ajánlókkal, kiemelésekkel találkozhattak a látogatók. Újdonság a magyar könyvkiadók kínálatának időszakos bemutatása.
Új szolgáltatásként bevezettük a társasjáték-kölcsönzést (121 tételes gyűjtemény, 163 kölcsönzés) és a helyismereti szabadulós játékot (26 csapat, 172 résztvevő). Több eszköz kölcsönzésére is lehetőség van (e-book-olvasó, kerékpár, diavetítő).

Márciustól novemberig fogadta a látogatókat a Székelyudvarhelyi Városi Könyvtár LézerSzimfónia hangszerkiállítása (45 alkalom/863 látogató).

A nyugdíjasok digitális edukációját, a fiatalok és idősek közötti kapcsolatot erősíti a Netrevalók informatikai foglalkozássorozat (5 alkalom/40 résztvevő).

A Digilabor digitális írástudást, komplex kompetenciafejlesztést, olvasóvá nevelést célzó maker-foglalkozásain 1718 fő vett részt. A foglalkozások mennyisége miatt a kötészetet és varrodát átköltöztettük az egykori oktatóterembe. 8 alkalommal könyvjavító közösségi foglalkozásokat hirdettünk (38 fővel).

Több alkalommal kitelepülésen mutattuk be programjainkat (BRSE-tábor, Hobbyelektronikai Találkozó, anyatejes táplálás világnapja). A könyvtár szervezte az Internet Fiesta, Ünnepi Könyvhét, Országos Könyvtári Napok, CodeWeek, Csabai Könyvbörze rendezvényeket Békéscsabán.

c, távolról elérhető szolgáltatások

A BékésWiki helyismereti enciklopédia az elmúlt évben rekordszámú, 2,5 millió megtekintést számlált.

A holnapon megtalálható OPAC távoli katalógushasználatot, előjegyzési és hosszabbítási lehetőséget biztosít. az elektronikus szolgáltatások (podcast, városfoglaló, szabadulószoba) külön menüpontban megtalálhatók a honlapon.

Könyvtárunknak köszönhetően a távolról díjmentesen elérhető Hungaricana adatbázisban kereshetők a Békés Megyei Hírlap korábbi lapszámai.

15 web 2.0 interaktív szolgáltatást működtetünk.

d, közösségi szolgáltatások: rendezvények, klubok, képzések, kiállítások

A békéscsabai könyvtárakban 481 közösségi és családi programon 12.166 résztvevő vett részt. 2024-ben 18 kiállításnak adott otthont a megyei könyvtár, melyekből 3 gyermekeknek szólt.
Könyvtárunk 2 részlege csatlakozott az Állatvédelmi Oktatásért Alapítvány „Állatbarát Könyvtár Programjához". Februártól októberig a Munkácsy180-emlékévhez kötődően hirdettünk olvasási kihívást.
Hatodik éve működik a Könyvjelző olvasóklub. Tavasszal elindult a Létra pszichológiai és társadalomtudományi témákat felölelő olvasókör, ősszel a Tekervény könyvklub. Havonta találkoztak a KULCS biblioterápiás csoport és az Internet Klub tagjai.
A Jaminai fiókkönyvtárban megalakult a KönyvÖlelők klubja, heti rendszerességű az Életvezetési Kör. A Lencsési könyvtárban a Padlásterápia festőklub biztosít közösségi alkalmakat, szervez kiállításokat. A mezőmegyeri fiókkönyvtár és a művelődési ház közösen működtetett klubjai: Rímszerda, Völgyzugony olvasóklub, Tollforgatók klubja.
A könyvtár ad otthont az Aranyévek Nyugdíjas Klub, a Vakok és Gyengénlátók Békés Megyei Egyesülete, a Békéscsabai Városvédő és Városszépítő Egyesület rendezvényeinek, a Békéscsabai Tankerületi Központ helytörténeti versenyének, a Pedagógiai Oktatási Központ képzéseinek, a Csabai Kulturális Játékok könyvtárhasználati és rejtvényfejtő versenyszámainak, a Bod Péter Könyvtárhasználati Versenynek.
A Europe Direct Békés tájékoztató iroda és a Digilabor alkotóműhely több, fenntarthatósághoz és életen át tartó tanuláshoz kapcsolódó képzésnek otthont adott.

e, online felületek (honlap, közösségi média)

Havonta átlagosan 20%-al növeltük a könyvtári honlap, mint elsődleges tájékozódási felület tartalomfrissítésének gyakoriságát.
10%-kal nőtt a Facebook-oldal kedvelők, 12%-kal a követők száma. Havonta átlagosan 82 bejegyzést publikáltunk. Instagram-oldalunk havi 30 új bejegyzéssel bővült.
A TikTokon 2023-hoz képest dupla annyi videót, a Moly felületen kétszer annyi karcot osztottunk meg. A Youtube-csatornára feltöltöttünk 15 rögzített előadást, könyvbemutatót.
2024-ben 1464 bejegyzést publikáltunk a közösségi felületeinken.
Kéthetente online hírlevelet küldtünk rendezvényeinkről, híreinkről, szolgáltatásainkról, új beszerzéseinkről. Összesen 26 hírlevelet küldtünk a feliratkozott olvasóinknak.

f, területi ellátás (bővebben kifejtve a 11. pontban)

2024-ben a területi ellátás Békés vármegye 50 kistelepülés szolgáltatási helyére, 25 települési nyilvános könyvtárára terjedt ki.

A kistelepülési feladatellátást évek óta 5 munkatárs végzi – az olvasószolgálati, informatikai, gondnoki teendők elvégzése mellett. A nyilvános könyvtárak koordinálásáért 1 fő felel.

7. Minőségirányítás

a, használói elégedettségmérés

A válaszadó arány: 43 fő/alkalom.

	Felmérés	Célcsoport	Válaszadók
1	Könyvbarát munkahely - munkatársi felmérés	munkatársak	26
2	Utazás Robotikába nyári tábor - elégedettségi felmérés	táborozók	8
3	Megrajzolt irodalom - szülői - elégedettségi felmérés	táborozók, szülők	16
4	Csillagos este a könyvtárban - elégedettségi felmérés	résztvevők	45

5	Folyóiratolvasási szokások	látogatók	55
6	Egy boszorkányper nyomában – elégedettségi felmérés	résztvevők	52
7	KSZR online szakmai nap – elégedettségi felmérés	könyvtárosok	21
8	Lieb Mihály útján-nyomán	résztvevők	53
9	Békéscsaba műemlékei nyomában – elégedettségi felmérés	résztvevők	33
10	LézerSzimfónia hangszerkiállítás – elégedettségi felmérés	résztvevők	21
11	Könyvtári büfé	bérlők	77
12	Könyvtárak a sikeres kulturális turizmusért	résztvevők	33
13	Fiatal könyvtárhasználók kérdőíve	középiskolások	18
14	De mi lett a nővel? – elégedettségi felmérés	résztvevők	103
15	Grecsó Krisztián: Vera eSzínházi előadás – elégedettségi felmérés	résztvevők	37
16	Kövek – elégedettségi felmérés	résztvevők	71
17	Egy perccel tovább – elégedettségi felmérés	résztvevők	72
Összesen:			**741**

b, önértékelés

A Könyvtári Intézet felkérésére segítettük a KMÉR-t felülvizsgáló munkacsoportot.

Szakmai tapasztalatszerzés céljából vendégül láttuk a kecskeméti, a székesfehérvári, a szegedi és egri kollégákat.

c, települési könyvtárak minősítésének koordinációja, előkészítése (a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL törvény 66 §. j) pontja alapján)

Megismertük a Jászberényi Városi Könyvtár minőségbiztosítási tevékenységét, az MKE tervezett reformjait, a szakmai újításokat.

Az országos szakmai továbbképzést szerveztünk.

Egy települési nyilvános könyvtár pályázott a Minősített Könyvtár cím elnyerésére.

d, tárgyévi fejlesztések, innovatív lépések

Az adminisztráció kialakítása, a tesztidőszak után megtörtént a tárgykölcsönzés bevezetése.

Új szolgáltatás az Egy boszorkányper nyomában.

8. Tudományos kutatás és kiadványok

Helytörténeti referensz kérdések megválaszolásával folyamatosan segítettük a tanulók, kutatók tevékenységét. A családfakutatási munkát segítik a könyvtárosok az Arcanum Digitális Tudománytár és a Hungaricana adatbázisok használatával. Helyismereti kutatást végeztünk a BékésWiki enciklopédia és a 100 éve történt Tumblr-oldal bővítése során. Szakmai kutatómunkát és előzetes felkészülést igényelt a digitalizálandó dokumentumok kiválasztása.

A könyvtár munkatársai 2 publikáció elkészítésében vállaltak szerepet, melyek a Háromká c. szaklapban jelentek meg. Az intézmény 3 kiadványt jelentetett meg: Irányi Dezső-emlékkötet : volt egyszer egy Dodó bácsi, Janáky Viktor : életmű mázas samottból, Lieb Mihály Leó – A sötétség fátyla.

Összeállítottuk a könyvtár szolgáltatás- és foglalkozásajánló füzetét (2 kiadvány).

9. Partnerségi együttműködések

a, kiemelt téma: könyvtári, közgyűjteményi, közművelődési, közoktatási együttműködés és az önkéntesség

78 diák töltötte könyvtárban az iskolai közösségi szolgálatot. Önkéntesek segítették a gyermeknapot, kiállítások szervezését.

A Könyvtártámogató Alapítvány és a Europe Direct Békés programokat szervezett a könyvtárban. Gyermekkönyvtári eseményhez járult hozzá a Mozaik Kiadó és a Móra Kiadó. Csatlakoztunk városi rendezvényekhez (magyar kultúra hete, kulturális játékok, gyermeknap, múzeumok éjszakája, Munkácsy Fesztivál, vármegyenap). A Hajnal István-kör konferencia és a Szent György Lovagrend nyári szabadegyeteme helyszíne volt a könyvtár. Részt vettünk a XVI. Nemzetközi Felolvasómaratonon, a Jókai színház versfolyamán.
3 videójátékbajnokságot szerveztünk, a nyereményeket támogatók biztosították. A kulturális intézményeinek együttműködésének eredménye volt a Munkácsy 180-emlékév.
A Digilabort városi rendezvényeken, kitelepülési alkalmak során népszerűsítettük (pl. Vasutas Művelődési Ház, Békéscsabai Röplabda Akadémia, FSZEK, CodeWeek konferencia).

A Digbuild Kft. és a Marzer Kner Packaging programok megvalósítását támogatta. Pályázati megvalósítást segített a Békés Banda, a Békéscsabai Turisztikai Egyesület. 9 hónapon keresztül a Székelyudvarhelyi Városi Könyvtár hangszerkiállítása várta az érdeklődőket. Együttműködési megállapodást kötöttünk a Békéscsabai Andrássy Gyula Gimnázium és Kollégiummal.
Segítettük az Arcanum Hotel „könyvbarát szálloda" programját, bővítettük a békési gyógyászati központ, a Déméter Alapítvány, a békéscsabai szlovák iskola, a gyulai kórház gyűjteményét. A Kölcsey Alapítvány – Testvér Könyvtár Támogató pályázaton magyar nyelvű könyveket vásároltunk az ungvári testvérintézménynek. 330 mosolycsomagot gyűjtöttünk össze rászoruló családok számára.

10. PR/marketing/kommunikáció eredményei

a, a könyvtár megjelenése médiumokban

A könyvtárral kapcsolatban 2024-ben 523 alkalommal jelent meg híradás (2023: 471). A helyi média előszeretettel átvette a könyvtári honlapon, közösségi oldalainkon közzétett információkat. 3 cikk megjelent az intézményről a Háromká kulturális folyóiratban.

A könyvtár több alkalommal sajtótájékoztatót tartott a nagyobb rendezvényekhez kapcsolódóan. A programokról, hírekről rendszeresen tájékoztatást kapnak a szerkesztőségek.

Békéscsabai Médiacentrum	240
Beol	157
Békés Megyei Hírlap	64
Csaba TV	29
Csabai Mérleg	16
Körös Hírcentrum	12
Egyéb	5
Összesen	**523**

b, lépések az intézményről alkotott kép pozitív formálásához (pl. arculat, kommunikáció)

Facebookon beszámoltunk programjainkról, sikereinkről, új beszerzéseinkről. Instagramon visszatekintő bejegyzéseket tettünk közzé. Az Abstract podcast-műsor célja az irodalom, a kulturális sokszínűség népszerűsítése. Plakátjaink az arculati elemekkel, szükség esetén QR-kóddal láttuk el. Új könyvtári rollup és egyenpóló készült.

Kéthetente elektronikus hírlevelet küldtünk (1846 feliratkozott).

A terekben kihelyezett digitális képkereteken az új beszerzésekről, programokról lehetett tájékozódni. Kommunikációs felületként funkcionáltak a beltéri tv-k.

11. A vármegyei hatókörű városi könyvtár a vármegye területén működő települési könyvtárakat érintő állami feladatairól szóló összefoglaló

a, a vármegyei kötelespéldányokkal, a digitalizálással, a gyűjteményét feltáró elektronikus katalógus építésével kapcsolatos feladatokról

2024-ben a kistelepülési könyvtári ellátáshoz 50 könyvtár, információs és közösségi hely tartozott. 50 településből 37 helyen közvetlenül a megyei könyvtár munkatársai végezték az ellátást, 13 településen a mezőkovácsházi könyvtár szervezte a szolgáltatást. Könyvtárunk segítette a rendelést, szerelést, feldolgozást, törlések előkészítését. Okányban állományellenőrzés történt.

A kistelepülési ellátás keretében 3839 db dokumentum került állományba (2023-hoz képest 14%-os csökkenés). A kistelepülések katalógusa közös online adatbázisban kereshető.

A 2023-as fellendülés után visszaesett a helyismereti vonatkozásból a nyomdák, kiadók, szerzők által könyvtárunknak megküldött kötelespéldányok száma (97 tétel).

A helyi lapok digitalizált tartalmai elérhetők a Hungaricana és az Arcanum Digitális Tudománytár adatbázisaiban.

b, a vármegye területén működő könyvtárak együttműködésének szervezésével kapcsolatos feladatokról

A személyes konzultációkon, telefonon, e-mailen keresztüli kapcsolattartás segítette a vármegye könyvtárainak szakmai munkáját. Tájékoztatást nyújtottunk az adatszolgáltatásokról (beszámoló, munkaterv, érdekeltségnövelő támogatás, kulturális statisztika), pályázatokról (NKA, Országos Könyvtári Napok, minőségügy, Könyvtári Kihívás). A módszertani segítségnyújtást segítették a kiscsoportos, az egyéni helyszíni és az online tanácsadások. Két szakmai rendezvényt szerveztünk a települési könyvtárak képzésének támogatása érdekében.

c, a települési könyvtárak tevékenységét segítő 2024-ben nyújtott szolgáltatásokról

A támogatás felhasználásának két fő összetevője a dokumentumvásárlás (45%) és rendezvényszervezés (29%) volt. Kistelepülésen 236 (+20%) rendezvényen 8414 fő (+14%) vett részt.

2023-hoz képest dupla támogatást kaptunk nemzetiségi dokumentumokra, melyet CD-re, DVD-re, magyar, német, cigány, román, szerb, szlovák nyelvű kötetekre fordítottunk. Támogatásban részesült Battonya, Békés, Doboz, Gyomaendrőd, Gyula, Kondoros, Mezőberény, Szarvas, Tótkomlós.

2024-ben 90 Békés vármegyei könyvtár (50 szolgáltató hely, 26 települési, 8 szak-, 5 fiók-, 1 felsőoktatási könyvtár) adatszolgáltatásában nyújtottunk segítséget.

12 vármegyei könyvtár csatlakozott a Könyvtári Kihíváshoz.

d, az iskolán kívüli könyvtári továbbképzés és szakképzés végzéséről

Képzési lehetőséget az MKE, a KSZR szakmai napok és az országos szakmai továbbképzés formájában biztosítottunk a vármegye könyvtárosainak.

A szakmai napok témái: olvasásnépszerűsítés, ismeretátadás, minőségirányítás, kihívások, alkotó (maker) foglalkozások, helyismeret, online tartalomszolgáltatás.

Rendszeresen tájékoztatást nyújtottunk a képzési lehetőségekről, konferenciákról, pályázati kiírásokról, országos szakmai hírekről, eredményekről – amennyiben módunkban állt, segítettük a személyes részvétel feltételeinek megteremtését.

A nagy fluktuáció következtében évről évre szükséges az új könyvtárosok betanítása. 2024-ben 5 kistelepülésen történt személyi változás, egyéni képzésekre valamint online kiscsoportos képzésekre is sor került, online szakmai napokat tartottunk.

e, a települési könyvtárak fejlesztésének koordinációjáról, az ennek keretében megtett javaslatokról

Kistelepüléseken több alkalommal nem a könyvtárépület adott otthont a rendezvénynek. A kölcsönzés sem zajlott zavartalanul. Belső terek megújítására pályázati forrás hiányában nem került sor, Nagyszénáson a gyermekkönyvtári sarkot rendeztük be.

A nagyobb intézmény kivételével nehéz helyzetben vannak a nyilvános könyvtárak. A humán erőforrás hiánya, az alacsony bér, az energetikai korszerűtlenség, a rossz állapotú épületek, az elavult IT-eszközök és az idejétmúlt bútorok és polcok jelentik a legfőbb problémákat. Pályázati támogatás szükséges újfajta szolgáltatások bevezetéséhez, minőségi könyvtári programok szervezéséhez.

f, a helyismereti dokumentumok elektronikus hozzáférhetővé tételével kapcsolatos elvégzett feladatokról

Digitalizálási tevékenységünk során előnyt élveztek a helyi dokumentumok. Az Arcanumnak köszönhetően több megyei lap digitalizálása megtörtént.

A vármegyei települések együttműködésével folyamatosan bővítjük a BékésWiki helyismereti enciklopédiát.

Nem valósult meg a repozitórium helyreállítása. Digitalizált példányok folyamatosan készültek az év során. A rendszer üzembe helyezését követően 2025-ben azonnal elindulhat a feltöltés, publikálás.

12. Könyvtárhasználati tendenciák (6. sz. melléklet)

a, Használati tendenciák kiértékelése: hogyan változtak az olvasási és könyvtárhasználati szokások a 2019–2025 időszakban, a szakmai mutatók 2., 3., 9., és 12. főpontja alapján.

A korlátozások csökkenést eredményeztek a helyben igénybe vehető szolgáltatások terén. 2024-ben külső körülmény nem akadályozta a feladatellátást.

A legfőbb könyvtárhasználati mutató tekintetében 2021-től emelkedés figyelhető meg. 2024-ben több mutató (könyvtárhasználók, látogatók, könyvkölcsönzés) meghaladta a 2019-es, szakmai elvárásnak tekinthető állapotot. A regisztrált használók száma 2019-ben kiemelkedően magas volt: azonban abban az évben és 2024-ben is a békéscsabai lakónépesség 13%-a érvényes könyvtártagsággal rendelkezett.

Összességében 5%-kal emelkedett a dokumentumkölcsönzések száma. 2019-hez képest 58%-kal csökkent az AV kölcsönzések száma, 1%-kal nőtt a könyvkölcsönzések száma. AV-

dokumentumok esetén a streaming és a kevesebb DVD-megjelenések miatt további csökkenés várható.

A könyvtárhasználatok száma 2021–2024 között 40%-kal növekedett. A 2024-es mutató 4%-kal felülmúlta a 2019-es adatot. A Web 2.0 interaktív szolgáltatások használói tekintetében 10%-os növekedés figyelhető meg az előző évhez képest. Nőtt a honlaphasználatok száma.

A gyarapodó látogatószám azt jelzi, felértékelődik a könyvtár által nyújtott találkozási, tanulási, nem formális oktatási funkció. A könyvtárban töltött idő az intézmény fontosságára hívja fel a figyelmet.

Feltűnő a fiatal korosztály újbóli megjelenése. A könyvtár aktivitása a közösségi platformokon, az otthonos belső térelrendezés elősegíti a könyvtárlátogatók további gyarapodását. Látványos a képregénykölcsönzésének növekedése, pozitívan fogadták a látogatók a társasjáték-kölcsönzési lehetőséget.

b, Rövid bemutatása annak, hogy gyakorolt-e érdemi hatást a könyvtári szolgáltatásokra a mesterséges intelligencia széleskörű hozzáférhetősége, illetve az automatizáció térnyerése.

Nagy érdeklődés övezte az MI-vel kapcsolatos ismeretterjesztő előadásokat és könyvbemutatókat.

A marketingben az automatizáció időmegtakarítást eredményez. A képgenerálási lehetőséget alkalmaztuk a nyomtatott plakátok, közösségi oldalak bejegyzéseinek elkészítéséhez.

Önkölcsönző automatát működtetünk, a személyzet segítsége nélkül könyvtári tranzakció végezhető. Az RFID-technológia a könyvek azonosítását, az állomány védelmét és ellenőrzését segíti.

A rendezvényekre jelentkezés előzetes, online módon biztosítjuk.

Digitalizáláskor rendszeresen alkalmazzuk az OCR technológiát.

2024-ben elvégzett, KSZR munkacsoporthoz tartozó elégedettségméréseink

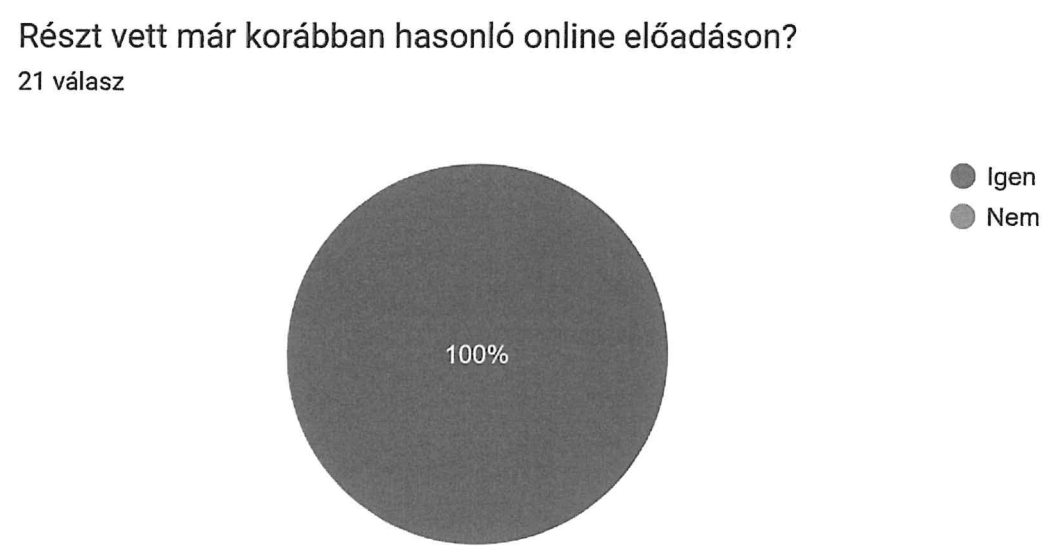
Minőségirányitási munkánk során

- szolgáltatásainkat folyamatosan ellenőrizzük és fejlesztjük,
- használóink és partnereink elégedettségét és igényeit mérjük, értékeljük.

Munkatársak elégedettségmérése



2024. december 2-án online szakmai napot tartottunk a kistelepülés könyvtárak munkatársai számára a már megszokott Zoom applikáció segítségével. 21 résztvevő töltötte ki anonim módon a szakmai naphoz kapcsolódó elégedettségmérésre szolgáló kérdőívünket.

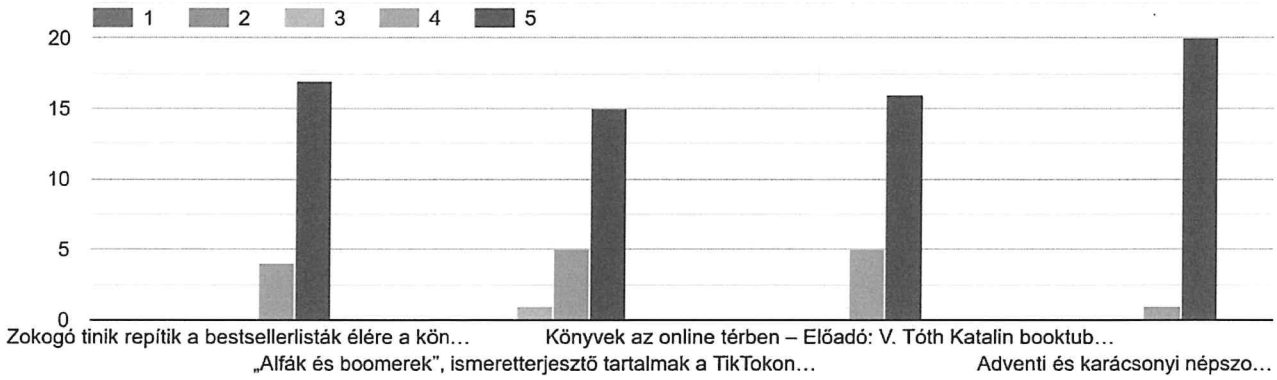


A kitöltők mindegyike részt vett már valamely korábbi online szakmai napunkon, így a Zoom applikáció használatában is rutinosak a kistelepülési munkatársak.

Arra kértük a résztvevőket, hogy értékeljék 1-től 5-ig (1 – nem vagyok elégedett, 5 – teljesen elégedett vagyok) terjedő skálán az elhangzott előadásokat, melyek többek között az online térben történő olvasásnépszerűsítés témakörét járták körbe:

- Zokogó tinik repítik a bestsellerlisták élére a könyveket – Előadó: Polák Zsóka újságíró
- „Alfák és boomerek", ismeretterjesztő tartalmak a TikTokon – Előadó: Varga András tudományos kutató, tiktoker
- Könyvek az online térben – Előadó: V. Tóth Katalin booktuber, online tartalomkészítő
- Adventi és karácsonyi népszokások – Előadó: Ujj Éva néprajzos, közművelődési szakember

Kérjük, 1-től 5-ig terjedő skálán értékelje az elhangzott előadásokat. (1 – nem vagyok elégedett, 5 – teljesen elégedett vagyok)



Ismét pozitív visszajelzések érkeztek, és bármennyire is szerettük volna az online világra terelni a hangsúlyt, leginkább mégis az ünnepi népszokásokhoz kapcsolódó előadás fogta meg a résztvevőket.

Végül arra kértük a kitöltőket, hogy osszák meg velünk gondolataikat és ötleteiket az olvasásnépszerűsítés témakörében.

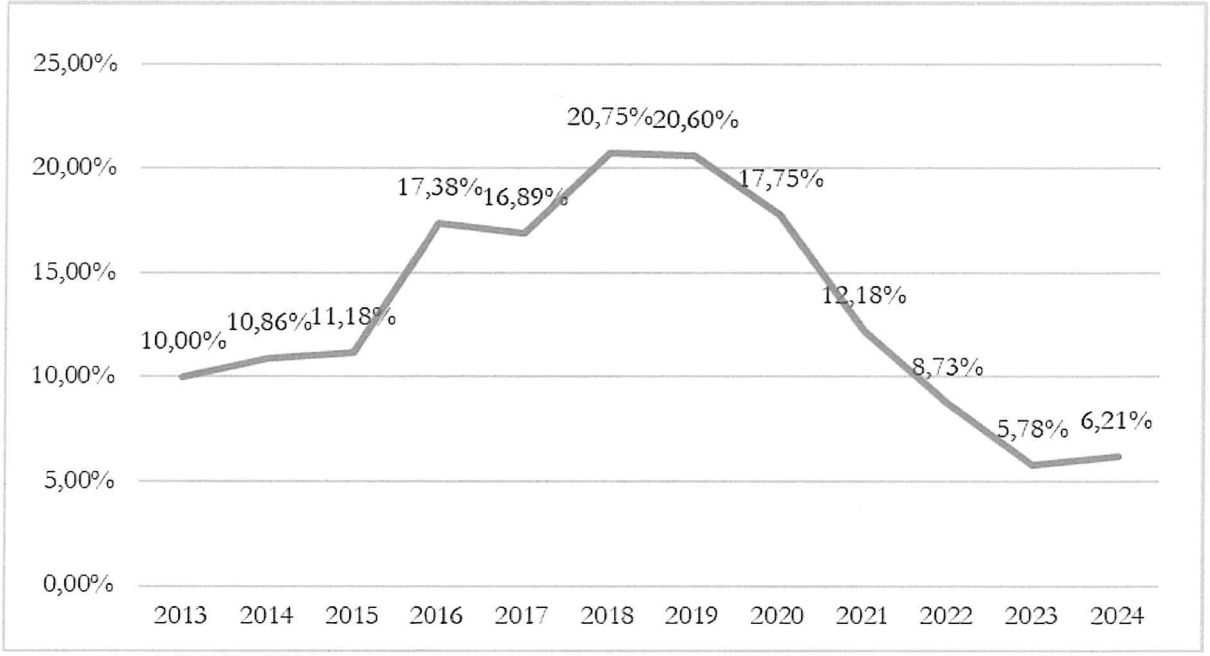
- *Nagyon jó ötleteket kaptam az előadások alatt. Köszönöm!*
- *A fiatalabb generációknál valóban okos gondolat lehet a tiktok -os videós népszerűsítés, az idősebb generációknál a személyes találkozókkal, beszélgetéssel sokkal eredményesebben lehet népszerűsíteni az olvasást, a tapasztalataim szerint.*
- *Jó ötlet az olvasói igényekre szabott könyvbeszerzés.*
- *Egyre inkább az online térben, a közösségi médiában történik az olvasásnépszerűsítés. Új technikai megoldásokkal - érzelmi ráhatással figyelemfelkeltőek lehetünk. Újszerűek voltak az előadások számomra. A népszokásokról szóló ismertetés változatossá tette a képzést. Köszönöm szépen ezt a néhány órát.*
- *Hasznos és érdekes információkat hallhattunk az előadásokban. Köszönjük!*


Békés Vármegyei
Könyvtárellátási
Szolgáltató Rendszer
2024
50 kistelepülés
8 283 olvasó
Könyvtárhasználatok száma:
124 922 alkalom
4 349 db
állomány-
gyarapodás
59 491 db
kölcsönzött
dokumentum
Kölcsönzött
dokumentumok száma
(db/fő/év):
7,1 db
236
rendezvény
8 414
résztvevő
BMK
K R
SZ
http://kszr.bmk.hu/
https://www.facebook.com/kszr.bmk

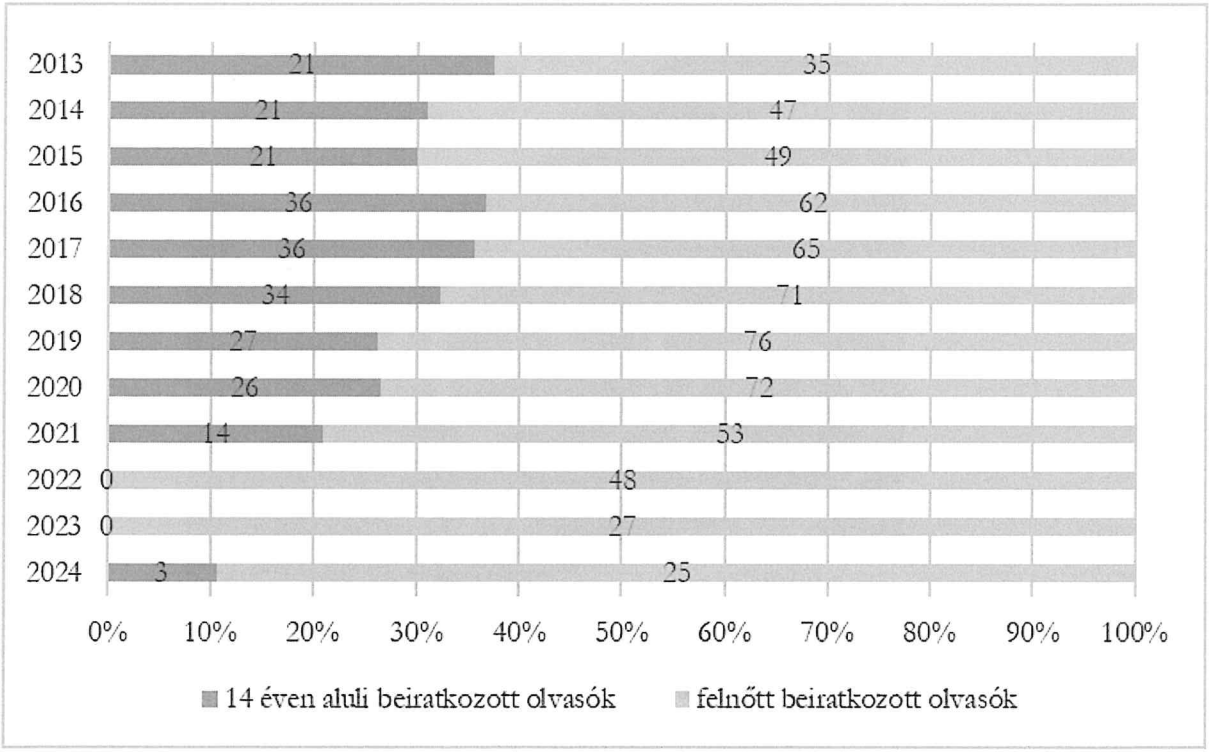
3. Dombiratos

Könyvtárhasználat

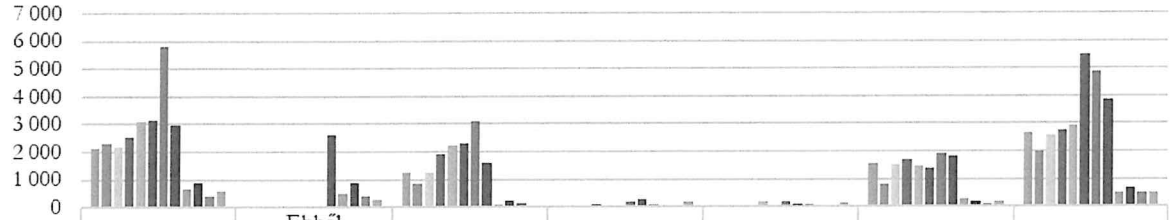
Beiratkozott olvasók %-os aránya a lakosság számához mérten (2013-2024):



Beiratkozott olvasók száma (2013-2024):

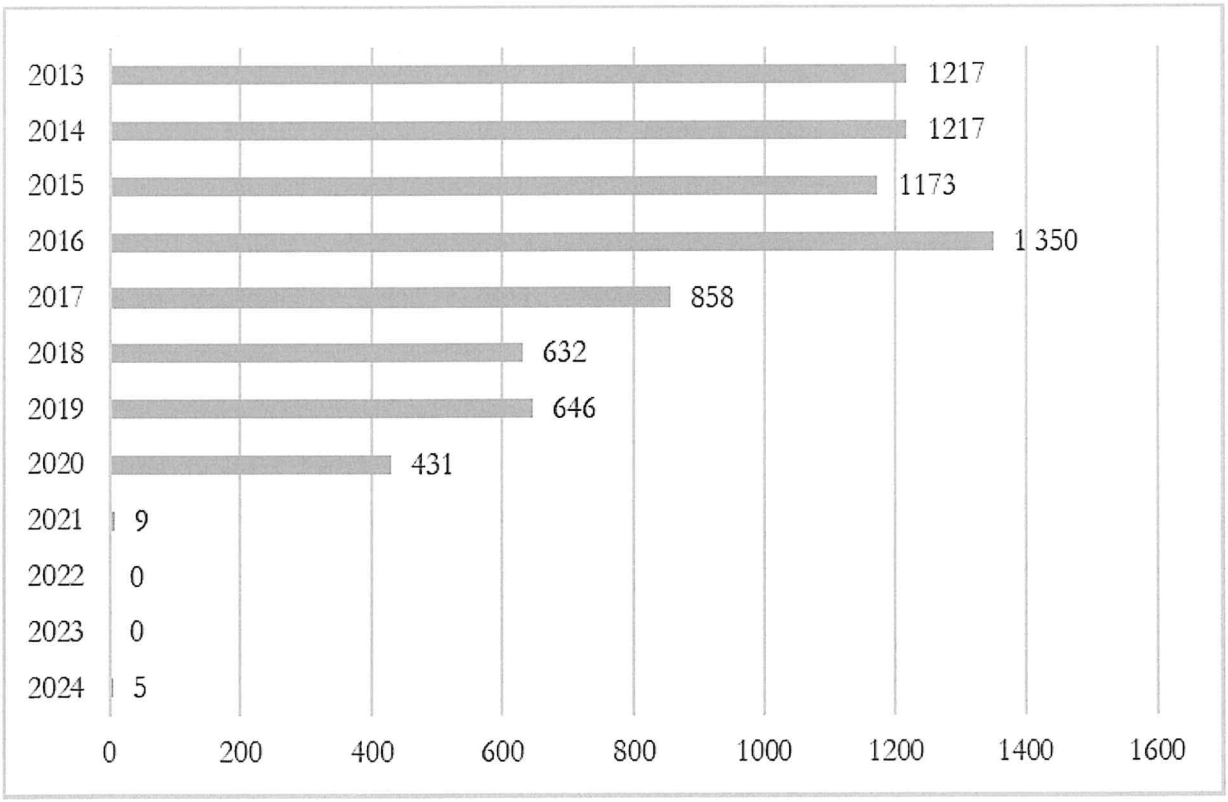


Olvasók könyvtárhasználati adatai (2013-2024):



	Könyvtárhasználatok száma összesen	Ebből személyes helybeni használat összesen	Helybeni használatból internethasználat összesen	Telefon, e-mail	OPAC, honlap	Kölcsönzött dokumentumok száma	Közvetlenül helyben használt dokumentumok
2013	2 140	0	1 240	0	0	1 556	2 655
2014	2 309	0	826	17	0	800	2 000
2015	2 158	0	1 253	0	0	1 514	2 554
2016	2 507	0	1 895	78	62	1 679	2 747
2017	3 108	0	2 231	70	162	1 469	2 916
2018	3 142	0	2 326	62	38	1 399	5 499
2019	5 823	0	3 094	166	161	1 903	4 882
2020	2 963	2616	1 615	272	75	1 823	3 850
2021	682	489	72	94	99	254	497
2022	896	873	247	19	4	190	668
2023	410	399	129	7	4	115	481
2024	597	275	53	189	133	189	478

Kölcsönzött dokumentumok száma a 14 év alatti olvasók körében (2013-2024):



Állománygondozás

Állomány gyarapodása 2024-ben beszerzés módja szerint:

vétel	ajándék	csere	köteles-példány	egyéb	összesen (db)
54	0	0	0	0	54

Állomány gyarapodása 2024-ben dokumentumtípusonként:

könyv	időszaki	hanghordozó	mikrodok.	egyéb	összesen (db)
54	0	0	0	0	54

Állomány gyarapodása szakterületi megoszlás szerint, állományegységenként és összes értékben:

felnőtt szakirodalom, tudományáganként megoszlása*										**felnőtt szakirodalom összesen**	**felnőtt szépirodalom**	**gyermek és ifjúsági szakirodalom**	**gyermek és ifj. irodalom szépirodalom**	**mindösszesen /db**	**bekerült érték /Ft**
0	**1**	**2**	**3**	**5**	**6,004**	**7**	**8**	**908,91**	**92/99**						
0	0	0	5	0	3	0	0	0	2	10	38	2	4	54	168 140

*szakterületek:

0	általános művek
1	filozófia, pszichológia
2	vallás, teológia
3	társadalomtudományok
5	matematika és természettudományok
6,004	alkalmazott tudományok
7	művészet, szórakozás, sport
8	nyelv és irodalom
908,91	honismeret, földrajz
92/99	életrajz, történelem

Retrospektív katalógusépítés		**Retrospektív állományfeltárás dokumentumok vonalkódozása**			**Megjegyzés / 2024-ben elvégzett feladatok**
kész	**folyamatban**	**kész**	**folyamatban**	**2025**	
✓		✓			

Folyóiratok

2024-ben előfizetett újságok, folyóiratok (119 672 Ft értékben):

- Látkép
- Kertbarát Magazin